Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 3 (7993). ● 5 январь, 1983 йил ● ЧОРШАНБА Баҳоси 3 тийин.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПРАГАГА КЕЛДИ

ПРАГА, 3 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов бошчилигидаги совет делегацияси Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий Маслаҳат Комитетининг навбатдаги кенгашида иштирок этиш учун бугун Прагага келди.

Аэропортда делегацияни ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак, ЧКП Марказий Комитети Президиуми аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, ЧКП Марказий Комитети Президиуми аъзоси, ЧКП Марказий Комитети секретари В. Биляк, ЧКП Марказий Комитети Президиуми аъзоси, ЧКП Марказий Комитети секретари М. Якеш, ЧССР ташқи ишлар министри Б. Хнеупек, ЧССР Миллий мудофа министри, армия генерали М. Дзур, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида СССРнинг ЧССРдаги элчиси А. П. Ботвин бор эди.

ИНТИЗОМ ВА УЮШҚОҚЛИК — ЮТУҚЛАР ГАРОВИ

БЕПОЁН Ватанимиз шаҳар ва қишлоқларида, ҳар бир хонадон ва уйда янги йил қувончлари, кичкинтойларнинг арча атрофидаги шўх ўйин-кулгилари давом этаётган бир пайтда янги меҳнат йили — улуғвор беш йилликнинг учинчи йили дадил қадамлар билан одимламоқда.

Йил бошидан илғор меҳнат коллективлари янги ташаббуслар, қимматли ватанпарварлик ҳаракатлари билан чиқмоқдалар. Бу ташаббуслар 1982 йил — СССРнинг шонли юбилей йилида эришилган натижаларни мустаҳкамлаш ва кўпайтириш, мамлакатимизни янада қудратли қилиш, халқ турмуш фаровонлигини тағин ҳам ўстиришга қаратилгандир.

Куни кеча Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Партия, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу қарор бутун ишимиз сифатини яхшилаш, беш йилликнинг асосий резервларидан бири бўлган интизомни мустаҳкамлашга даъват этади.

Маълумки, Янги йил арафасида Москва шаҳрининг илғор меҳнат коллективлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми талаблари асосида меҳнат қилиш ҳаракатини бошладилар. Бу ҳаракатнинг моҳияти нима? Бунинг моҳияти меҳнатни ташкил этишни яхшилашдан, хўжасизликка, ишлаб чиқариш ва давлат интизомини бузиш ҳолларига қарши курашни кучайтиришдан иборат. У ҳамма жойда ўзаро талабчанликни ошириш, ишлаб чиқаришда намунали тартиб ўрнатиш асосида юксак кўрсаткичларга эришишни кўзда тутади. Зотан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов «Сифатли, унумли меҳнатни, ташаббускорлик ва омилкорликни рағбатлантирадиган шарт-шароитлар — иқтисодий ва ташкилий шарт-шароитларни вужудга келтириш зарур. Ва аксинча, яхши ишламаслик сусткашлик, масъулиятсизлик ходимларни моддий тақдирланишига ҳам, хизмат мавқеига ҳам, маънавий обрў-эътиборига ҳам бевосита ва муқаррар тарзда таъсир этиш керак», деб таъкидлаган эди.

Пленум мавжуд камчиликларга нисбатан муросасизлик, салбий ҳодисаларга қарши курашни кучайтириш, халқ хўжалигининг барча соҳаларида ва ҳамма даражаларда интизомни янада мустаҳкамлаш, талабчанликни ошириш, ишда юксак уюшқоқлик ва ишчанлик ниҳоятда муҳим аҳамиятга эга эканлигини алоҳида уқтириб ўтди.

Пойтахт Москвада юзага келган меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш йўлидаги кенг ҳаракат ташаббускорларининг тажрибаси ҳар бир корхонада, ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлиги ва сифатини анча ошириш имконини беради.

1983 йил учун белгиланаётган юксак марралар ва катта кўрсаткичларга ҳеч қандай қўшимча моддий чиқим ва бошқа харажатларсиз эришиш мумкин. Муҳим иқтисодий ва тарбиявий аҳамиятга эга бўлган бу ҳаракат областимизда мамнуният билан кутиб олинди. Ўзбекистон машинасозлигининг байроқдорлари — «Тошкент трактор заводи» бирлашмаси, «Ташсельмаш» заводи ишчи-хизматчилари умумкорхона митингларида янги ҳаракатни астойдил маъқуллаганликларини изҳор этдилар.

Ишчилар синфининг вакиллари дилдаги гапларини ўртага ташладилар. Жумладан, Тошкент трактор заводидан машинист Собир Воисов корхонанинг айрим цехларида кадрларнинг барқарорлиги тўғрисида жон куйдирилмаётганлиги, одамлар ўртасида тарбиявий иш суст олиб борилаётганлигини таъкидлади. У енгил турмушни, мўмай пулни излаб бир заводдан иккинчи заводга кўчиб юрувчи қўнимсиз ишчиларга нисбатан муросасиз бўлиш, уларда виждон ва ишчилик шарафини уйғотиш, уларни ақл-хушини йиғиб олишга мажбур қилиш лозимлигини уқтириб ўтди. Корхона ишчилари «Шараф ва шуҳрат ҳам меҳнатга яраша бўлсин!» шиорини ўртага ташладилар.

«Ташсельмаш»чилар ўз ишига масъулиятсизлик билан қарайдиган, иш вақтини зое ўтказадиган, халқ мулкини эҳтиёт қилиб асрамайдиган кишилар учун имтиёзлар чеклаб қўйилишини талаб қилдилар. Москваликлар ташаббусини қўллаб-қувватлашга бағишланган митинглар, умумий йиғилишлар областимизнинг бошқа шаҳар ва районларида, колхоз ва совхозларда ҳам бўлиб ўтмоқда.

Бу ташаббуслар ҳозир — йилнинг дастлабки кунларида, ўтган йилнинг иш натижалари муҳокама этилиб, янги режалар белгилаб олинаётган бир пайтда ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга лойиқдир.

1982 йил умуман қувончли якунланганлигига қарамай давлат планларини уддаламаган корхоналар ҳам бўлди. Кадрлар қўнимсизлигига, прогуллар ва ишга кечикиб келишларга йўл қўйган меҳнат коллективлари оз эмас. Ана шу сабабларга кўра область саноатида ўтган йили талай миқдордаги киши-куни зое кетиб, 25 миллион сўмлик маҳсулот кам берилди.

Ҳар бир янги ташаббуснинг кучи унинг қай даражада рағбатлантирилиб, кенг ёйилишига боғлиқдир. Бинобарин ташаббусни ўз вақтида пайқаш, муҳокама қилиш, шунчаки қўллаб-қувватлаш билан иш битмайди. Бу яхши ҳаракатни ёйиш юзасидан катта ишнинг бошланиши, холос.

Ташаббускорларга моддий-техникавий ва ташкилий шарт-шароитлар яратиб бериш муҳимдир. Бу, албатта, корхона раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари зиммасига катта вазифалар юклайди. Улар 1982 йил эришилган натижаларни таҳлил этиш чоғида танқидий руҳни бошлаб беришлари, умумдавлат, умумхалқ манфаатларига риоя этилиши учун ҳар бир кишининг масъулиятини бутун чоралар билан кучайтиришга йўналтиришлари керак.

Қуйи меҳнат коллективлари — бригадалар, бўлимлар, участкалар, цехларнинг ролини ошириш муҳимдир. Меҳнаткашларда онгли интизомни тарбиялашда социалистик мусобақанинг, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракатининг кенг имкониятларидан, ишлаб чиқариш ветеранлари ва новаторларининг тажрибасидан, ишчиларнинг йиғилишларидан, мураббийчиликдан ҳар томонлама фойдаланиш керак.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети «Совет халқига Янги йил табрикномаси»да ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, барча совет кишилари 1983 йилни янги шонли зафарлар билан нишонлайдилар, мамлакатнинг Ленин йўлидан янада муваффақият билан олға боришини таъминлайдилар, деб ишонч билдирдилар.

Областимиз меҳнаткашлари барча совет халқи қатори бу ишончни юксак қадрлаб, янги ватанпарварлик ташаббусларига қўшилган ҳолда сиёсий ва меҳнат активлиги билан янги йилни бошладилар. Улар партиянинг халқ бахт-саодати тўғрисидаги ғамхўрлигига амалий иш билан жавоб беришга интилмоқдалар. Давлат ва меҳнат интизомини ҳамма жойда мустаҳкамлаш, эришилган натижа билан қаноатланмай олға бораверинш, кўпроқ натижага эришавериш уларнинг қатъий азму-қароридир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетида

Москва шаҳридаги илғор корхоналар коллективларининг даъватига биноан 1982 йил 18 декабрь куни мамлакатда СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган Коммунистик шанбалик бўлиб ўтди, бу шанбалик мамлакатимиз халқлари бузилмас қардошларча дўстлигининг ёрқин байрамига айланди. Коммунистик шанбалик уюшқоқлик билан ўтди, серунум, сифатли иш билан нишонланди, халқ хўжалиги учун юксак натижалар берди. Дастлабки маълумотларга кўра, шанбаликда сал кам 148 миллион киши қатнашди, 845 миллион сўмликдан зиёд саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди, XI беш йиллик фондига 162 миллион сўмга яқин пул ўтказилади.

Коммунистик шанбалик мамлакат ҳаётидаги муҳим сиёсий воқеа бўлди. Барча республика, ўлка ва областларнинг меҳнаткашлари ўзларининг зарбдор фидокорона меҳнати билан яна партиянинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаб, қўллаб-қувватлаётганликларини намойиш қилдилар, 1982 йил топшириқларини, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети ишчиларга, колхозчиларга, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларга, ёшларга, Совет Армияси ва Флоти жангчиларига, уруш ва меҳнат ветеранларига, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишлаб ўтказилган Коммунистик шанбаликда актив қатнашган барча кишиларга уларнинг фидокорона ва текин қилган меҳнати учун самимий миннатдорчилик билдирадилар.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети меҳнаткашлар билдирган истакларни эътиборга олиб, шанбаликда ишлаш натижасида ҳосил қилинган маблағни соғлиқни сақлаш муассасалари, мактаблар, болалар боғча ва яслилари қуриш учун иттифоқдош республикалар, Москва ва Ленинград шаҳарлари ихтиёрига юборишга қарор қилдилар.

● Тошкент тўқимачилик комбинати 1-филиали коллективи беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш юзасидан бораётган мусобақада яхши кўрсаткичларга эришмоқда. Бунда илғор чеварларнинг ҳиссаси катта бўляпти. Суратда: шу филиалнинг илғор ишчиси Шаҳодат Боймирзаева. У нормани 120—130 процентдан бажармоқда.

В. Сироткин фотоси.

ЁШЛАРНИНГ МЕҲНАТИ ВА ИЖОДИ — СЕВИКЛИ ВАТАНГА

ТОШКЕНТДА БОЛАЛАР ВА ЁШЛАР УЧУН ФАН, ТЕХНИКА ВА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ Х БУТУНИТТИФОҚ ҲАФТАЛИГИНИНГ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛИШИ

Совет мамлакати ёш авлодининг ҳаёти меҳнат қилиш ва ижодий изланиш қувончлари, ўз истеъдоди ва қобилиятини тўла-тўкис намоён этиш имкониятлари билан тўлиб-тошган. Ёшлар Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ҳормай-толмай қилаётган ғамхўрликларига аъло ўқиш, фидокорона меҳнат ва илмий-техник ишларда актив қатнашиш билан жавоб бермоқдалар. 4 январь куни Ўзбекистон пойтахтида очилган болалар ва ёшлар учун фан-техника ва ишлаб чиқариш Х Бутуниттифоқ ҳафталиги шундан яққол далолат беради. Унда қатнашиш учун барча қардош Совет республикаларининг вакиллари — тўрт юзга яқин мактаб ўқувчилари, ҳунар-техника билим юртлари ва махсус ўрта ўқув юртларининг талабалари Тошкентга йиғилдилар.

Бутуниттифоқ ҳафталигининг тантанали очилиш маросими Тошкентдаги темир йўлчилар маданият саройида бўлиб ўтди.

Очилиш маросимида сўзга чиққан ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари, шу байрамни тайёрлаш ва уни ўтказиш ташкилот комитетининг раиси Л. И. Швецова, СССР Маориф министрининг ўринбосари В. Н. Ягодкин, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов, донгдор пахтакор, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Охунова, СССР космонавт-учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Г. В. Сарафанов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. А. Алламуродов, москвалик ўнинчи синф ўқувчиси М. Якушев, литвалик ўқувчи Я. Верцинский, ўзбекистонлик ёш техник З. Хошимхўжаев анъанавий Бутуниттифоқ ҳафталиги бутун совет халқи КПСС XXVI съездининг қарорларини коммунистик бунёдкорликдаги муваффақиятлар билан амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигини нишонлаган, ўн биринчи беш йилликнинг топшириқларини бажариш учун матонат билан ишлаётган бир пайтларда ўтаётганлигини айтдилар.

Нотиқлар Тошкентдаги учрашув бўлажак ишчилар, олимлар, инженерларнинг фан-техника тараққиётини жадаллаштиришдаги қатнашувлари, уларнинг эришган ютуқлари ва режалари, партия қўйган вазифаларни бажаришга улар ҳозироқ қўшаётган ҳиссалар тўғрисидаги ҳисоботи бўлиб қолмоғи лозим, деб таъкидладилар. Бутуниттифоқ «Ёш техниклар, табиатшунослар ва тадқиқотчилар — Ватанга» кўриги чоғида ўз малакаси ва истеъдодини намойиш этган миллион-миллион болалар ҳисобида анча-мунча қимматли ғоялар ва ечимлар борки, буларни жорий этиш катта иқтисодий самара бермоқда, саноат, қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини, СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишларида кўмаклашмоқда.

Фан, техника ва ишлаб чиқариш Бутуниттифоқ ҳафталигини тантанали очиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов иштирок этди.

«Ёш техниклар марши»даги биз бугун ниманики қурсак, нимаики кашф этсак, нимагаки эришсак шуларнинг ҳаммасини эртага Ватанимизга тортиқ қиламиз», деган сўзлар Бутуниттифоқ ҳафталиги қатнашчиларининг ўзига хос шиори бўлиб қолди.

* * *

Тошкент темирйўлчилар саройининг залига пахта ортилган тўртта аравачадан иборат жажжи трактор поезди кириб келди. Уни болалар ва ўспиринлар илмий техникавий ижодиётига бағишланиб бу ерда очилган виставкада қатнашувчи мактаб ўқувчилари юборишган эди. Трактор ва прицепларни ҳаракатланувчи моделини Тошкент область ёш техниклар станциясининг моҳир қатнашчилари ясашган.

Мамлакатнинг ҳамма жойларидан ёш техниклар, конструкторлар, табиатшунослар ва тадқиқотчилар бутуниттифоқ ҳафталигида қатнашиш учун бу ерга келган мактаб ўқувчилари, ҳунар-техника билим юртлари ва техникумларнинг талабалари Тошкентдаги виставкага мингтадан кўпроқ иш олиб келдилар.

Олмаоталик мактаб ўқувчилари ясаган оригинал аппаратлар боғ ва токзорларни зараркунандалардан ҳимоя қилишга, сабзавот-мева омборларидаги намлик ва ҳарорат режимини тартибга солишда, теплицаларда зарур ёруғлик бўлишини таъминлашда, моғор босишига қарши курашда ва ҳатто... асалариларни даволашда ёрдам беради. Евпатория мактабларининг ўқувчилари агроном учун электрон ёрдамчи ясадилар.

Бу моделлар ҳали амалда мужассамлашган эмас. Аммо мактаб ўқувчиларининг ўнлаб лойиҳалари ҳаётга йўлланма олди, ҳозиргача анчагина иқтисодий самара берди.

* * *

Ўзбекистон пойтахтининг ёш аҳолиси фан, техника ва ишлаб чиқариш Бутуниттифоқ ҳафталиги очилган куни яхши туҳфа олди. Шаҳарнинг марказида, Халқлар дўстлиги проспектида республикада энг катта бўлган комсомол-ёшлар савдо комплекси ишга туширилди. Комплекс составида «Малиш», «Юный техник» ва «Пионер» деб аталган учта магазин бўлиб, уларнинг савдо қилиш майдони бир ярим минг квадрат метрдан ортиқдир.

Янги комплексда техника ижодкорлиги учун асбоб-ускуна ва материаллар, кийим-кечак ва пойабзал, ўйинчоқ ва спорт молларини харид қилиш мумкин. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КЎКЛАМГИ ЭКИШГА ТАЙЁРГАРЛИКНИ КУЧАЙТИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шуни қайд этадики, республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети шундан кейинги пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, ўтган йилнинг ғоят мураккаб об-ҳаво шароитида пахта, дон, сабзавот, картошка, полиз экинлари, мева, узум ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этдилар. Давлатга олти миллион тоннадан кўпроқ пахта, бир миллион тонна дон, 3,3 миллион тонна мева-сабзавот сотилди, республика чорвадорлари ва қишлоқ хўжалиги бошқа тармоқларининг ходимлари йилни муваффақиятли тугалладилар.

Колхозчилар ва совхоз ходимларининг фидокорона меҳнати, мутахассисларнинг ижодий активлиги, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг собитқадам ташкилотчилик ва сиёсий ишлари туфайли ана шу муваффақиятларга эришилди.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети эришилган муваффақиятларни муносиб баҳолаб, республикада экин-тикинга тайёргарлик кўришда ташвишли аҳвол вужудга келмоқда деб ҳисоблайди. Ҳозир келгуси йил ҳосили учун замин ҳозирлаш борасидаги энг муҳим ишларни бажаришда ғоят масъулиятли паллади́р. Аммо бир қанча областларда кўкламги экиш ишларига тайёргарликда анча орқада қолинган. Ҳали шудгорлаш ниҳоясига етказилган эмас, шўр ювиш, коллектор-дренаж ва суғориш шохобчаларини тозалаш, уруғликни тайёрлаш, машина-механизмларни ремонт қилиш, органик ўғитларни далаларга ташиб чиқариш ишлари суст олиб борилмоқда.

Фарғона, Қашқадарё ва Самарқанд областларида ерларни шудгорлаш топшириғи фақат 63—75 процент бажарилган. Сирдарё, Жиззах ва Хоразм областларида шўрҳоқ ерларнинг шўрини ювиш ишлари эндигина бошланди. Сурхондарё, Андижон, Наманган областларида коллектор-дренаж ва суғориш шохобчаларини тозалаш плани атиги 21—45 процент бажарилган, Навоий области хўжаликларида эса бу ишга ҳали киришилган эмас.

Уруғлик чигитни тайёрлаш ишлари сусткашлик билан олиб борилмоқда. Чигитни тозалаш плани 27 декабргача фақат 48 процент, туксизлантириш ва саралаш плани эса 15 процент бажарилган, маккажўхори, шоли ва беданинг кўп миқдордаги уруғи экиш кондицияларига етказилмаган.

Бир қанча областларда машина-механизмларни тахт қилиб қўйиш асоссиз чўзиб юборилмоқда. Қорақалпоғистон АССРда эса чопиқ тракторларининг фақат 62 проценти, Жиззах областида 73, Сирдарё областида 74 проценти тахт қилиб қўйилган. Насослар, сеялкалар, ер текисловчи механизмлар, культиваторларни ремонт қилишда бултургига нисбатан анча қолоқликка йўл қўйилган. Ремонт ишларига етарлича механизаторлар ва ишчилар сафарбар этилмаган, улар учун зарур ишлаб чиқариш ва маданий-маиший шароит яратилмаган.

Далаларга органик ўғитларни ташиб чиқариш ишлари яхши ташкил этилмаган. Бухоро, Наманган, Сурхондарё областларида органик ўғитлар ўтган йилдагига нисбатан камроқ ташиб чиқарилган.

Республика мева-сабзавот хўжалиги министрлигининг совхозларида токларнинг талайгина қисми шу пайтгача ёпиб қўйилмаган.

Хўжаликларнинг кўпчилигида қишки агрозоотехника ўқиши бошланмаган, механизатор кадрлар тайёрлаш ишлари авж олдирилмаган.

Кўкламги дала ишларига тайёргарлик кўриш борасида вужудга келган аҳвол шундан далолат берадики, республика қишлоқ хўжалик министрлиги, мелиорация ва сув хўжалиги, мева-сабзавот хўжалиги, пахта тозалаш саноати министрликлари, «Главсредазирсовхозстрой», «Госкомсельхозтехника», область ва район партия комитетлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда партия комитетлари, агросаноат комплексининг кўпгина бўлинмалари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорлари асосида ўз ишларини қайта қуришни секинлик билан олиб бормоқдалар, кўкламги дала ишларига тайёргарликни жадаллаштириш юзасидан етарли чоралар кўрмаяптилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик министри (ўртоқ Ўркинбоевни), мева-сабзавот хўжалиги министри (ўртоқ Алимовни), мелиорация ва сув хўжалиги министри (ўртоқ Жўрабековни), «Главсердазирсовхозстрой» бошлиғи (ўртоқ Ҳамроевни), «Госкомсельхозтехника» раиси (ўртоқ Эгамбердиевни), пахта тозалаш саноати министри (ўртоқ Усмоновни) экиш-тикишга ўз вақтида ва сифатли тайёргарлик кўрилиши учун шахсан масъул эканликлари тўғрисида огоҳлантирди.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги, мева-сабзавот хўжалиги, пахта тозалаш саноати, мелиорация ва сув хўжалиги, тайёрлаш министрликларига, Ўзбекистон ССР «Госкомсельхозтехникасига», «Главсредазирсовхозстрой»ига, БАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимига, Ўзбекистон ССР Госкомводстройига, область ва район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ва район ижроия комитетларига мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан қатъий чоралар кўриш ҳамда чигит ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини кўкламги экишга ўз вақтида ва сифатли тайёрлашни таъминлаш таклиф этилди, бунинг учун:

— 1983 йилнинг 1 мартигача уруғлик ва кўчатлар тахт қилиб қўйилсин, колхоз ва совхозлар юқори сифатли уруғлик чигит, бошоқли дон, маккажўхори, шоли, сабзавот-полиз экинлари ва картошка уруғлиги билан тўла таъминлансин, уруғликни қаттиқ тежаш чоралари кўрилсин, уни сарфлашда хўжасизлик фактларига чек қўйилсин;

— уруғлик чигитни тайёрлаш ишлари кучайтирилсин, уларни туксизлантириш, саралаш ва капсула ҳолига келтириш, шунингдек толасининг сифати бирмунча юқори бўлган ғўзанинг янги районлаштирилган ва истиқболли навлари уруғлик чигитни тайёрлаш топшириқларини бажаришга алоҳида эътибор берилсин;

— шўрхок ерларнинг шўрини ювиш, коллектор-дренаж ва суғориш шохобчаларини тозалаш ишларининг суръатлари кескин оширилсин, шу мақсад учун зарур миқдордаги машина механизмлар ва кишилар сафарбар этилсин;

— қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш ва тайёрлаш суръатини жадаллаштириш чоралари кўрилсин, «Госкомсельхозтехника», колхоз ҳамда совхозлар ремонт корхоналари ва устахоналарининг икки сменада ишлаши ташкил этилсин, бу ишга етарлича ремонтчилар ва механизаторлар жалб этилсин. Барча хўжаликларда кўкламги дала ишларини ўтказиш учун зарур бўлган тракторлар ва машиналар 1 февралгача тахт қилиб қўйилсин, машина ва механизмлар ремонтининг сифатига алоҳида эътибор жалб этилсин;

— барча колхоз ва совхозларда пахтачиликдаги ҳамда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги бригадалар ва звеноларнинг ишларида бригада пудрати, меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг нарядсиз системасини кенг жорий этиш таъминлансин;

— барча хўжаликлар, районлар ва областларда қишки агрозоотехника ўқиши ва иқтисодий ўқиш ташкил этилсин, механизатор кадрлар тайёрлаш кенг авж олдирилсин;

— ҳамма жойда «Тошкент технологияси»ни жорий этишни ҳисобга олиб, ҳар бир хўжаликда кўкламги дала ишларини ўтказиш графиклари ишлаб чиқилсин. Барча ишлар қисқа муддатларда юксак агротехника даражасида ўтказилсин, бутун тайёргарлик ишлари шундай ташкил этилсинки, ҳар бир хўжаликда чигит экиш беш—етти кун ичида тугаллансин, уруғ табиий намнинг ўзига қийғос ундириб олинсин. Бу эса эртанги ҳосил гарантиясидир.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги кузги дон ва беда экилган майдонларни текшириб, уларнинг ҳолатини аниқласин ва зарур бўлиб қолган тақдирда қайта экиш ва чала қолган жойига экиш ҳажмларини белгиласин, бунинг учун уруғлик ресурсларини қидириб топсин.

Область партия комитетларига, Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига, «Главсредазирсовхозстрой»га, Ўзбекистон ССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлигига, Ўзбекистон ССР Госкомводстройига, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига 1982 йилда ўзлаштирилган ерлардан 1983 йилда ҳосил олинишини таъминлаш топширилди.

Сув омборлари қурилиши объектлари алоҳида назорат остига олинсин, сув омборларининг лиммо-лим тўлдирилишига эришилсин, суғориш ишларида сувнинг ғоят тежаб сарфланиши таъминлансин.

Янги ташкил этилган дончўрвачилик-маккажўхорикорлик ва боғдорчилик-узумчилик совхозларини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш борасидаги ишлар кучайтирилсин, уларга ишлаб чиқариш объектлари ва маданий-маиший объектлар қурилишида кўпроқ ёрдам берилсин, хўжаликларни ташкил этиш ва ривожлантириш бош планларини ишлаб чиқиш жадаллаштирилсин.

Область ва район партия комитетлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини бажаришга қишлоқ коммунистларини, барча меҳнаткашларини сафарбар этиш соҳасидаги ташкилотчилик ва сиёсий ишлар савиясини оширсинлар, кўкламги дала ишларини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш, ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини сўзсиз бажариш учун социалистик мусобақани авж олдирсинлар.

Колхоз ва совхозларда устав талабларига ҳамда план-молия интизомига жуда қатъий риоя этилишини таъминлаш борасидаги ишлар кучайтирилсин, раҳбарлар ва мутахассисларнинг эътибори хўжаликларнинг иқтисодий аҳволини бутун чоралар билан яхшилаш, талон-торож қилишга қарши шафқатсиз кураш масалаларига жалб этилсин.

КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982) Пленуми қарорларини амалга оширамиз

МОСКВАЛИКЛАР ТАШАББУСИ КЕНГ ОММАЛАШСИН

БРИГАДА ПУДРАТИГА ПАРТИЯВИЙ РАҲБАРЛИК

Районимиз партия ташкилоти КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга ошира бориб, хўжалик механизмини такомиллаштириш ва бошқарув системасини қайта қуриш бўйича катта ишларни бажармоқда. Айниқса, ишлаб чиқаришда бригада пудратини жорий этиш, бу усулнинг тўла қарор топишига партиявий таъсир ўтказишга катта эътибор берилмоқда. Бу масалалар район партия комитети бюро мажлисларида, партия-хўжалик активи йиғилишларида, бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг давра суҳбатларида, меҳнат коллективларида атрофлича муҳокама қилинмоқда, конкрет чора ва тадбирлар белгиланмоқда.

Ҳозирги кунда районимиз саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларида 1740 та бригада ишлаб турибди. Улар сафига 17 мингдан ортиқ киши бирлашган. Бригадаларда 193 та партия группаси, 275 та партия-комсомол группаси ташкил қилинган 210 та бригадада партия ташкилотчилари тасдиқланган. Умуман, бу бригадаларда 2,5 мингга яқин коммунист меҳнат қиляпти. Партиявий таъсирнинг кучайиб бораётганлиги натижасида бригадаларда аҳлоқий-сиёсий иқлим яхшиланмоқда, меҳнатга коммунистик муносабат ҳисси кучаймоқда.

Биз хўжалик ҳисобида ишловчи бригадаларда партиявий таъсирни янада кучайтириш мақсадида ҳар бир коллективда партия группаси ва партия ташкилотчиси бўлишига эришишни асосий вазифа қилиб қўйганмиз. Коммунистлар партия группаси йиғилишларида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ўзаро ёрдам, мураббийлик ҳаракатини кучайтириш, иқтисодий ўқув самарадорлигини ошириш билан боғлиқ масалаларни тез-тез муҳокама қилиб турибдилар. Йиғилишларда коммунистлар янги-янги ташаббуслар билан чиқмоқдалар, коллектив ўртасида катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларини олиб бормоқдалар.

Шу ўринда «Таштекстильмаш» заводи йиғув цехи электр-монтажчилар бригадасида ташкил этилган партия группаси фаолияти ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчимиз. Партия группасига уч йилдирки, илғор ишчи С. Манашаров раҳбарлик қилиб келмоқда. Бригада коммунистлари корхонада биринчи бўлиб ягона наряд асосида ишлашга ўтдилар. Шундан кейин коллективда меҳнат унумдорлиги 20 процент ошди. Ишчилар янги-янги таклифлар билан чиқа бошладилар. Қисқа вақт ичида улардан 6 та рационализаторлик таклифи тушди. Бу таклифлар корхонага 2230 сўмлик иқтисодий самара келтирди. Орадан кўп ўтмай, бригада коллективи ишлаб чиқарилаётган машина учун сарф бўладиган вақт нормасини қайта кўриб чиқдилар. Қўшимча резервларни ишга солиш натижасида иш суръати ошди, маҳсулот сифати яхшиланди. Ҳозир бригаданинг 96 процент маҳсулоти биринчи тақдим этишдаёқ техника контроли бўлими томонидан қабул қилиб олинмоқда.

Бригада пудрати жорий этилмасдан олдин бу коллективда кўп ҳолларда ишлаб чиқариш топшириқлари бажарилмай қоларди. Эндиликда улар тажрибасини ўрганиш учун қўшни цехлардан вакиллар келиб туришибди. Ҳозир корхонада 100 га яқин бригада ягона наряд асосида ишлашга ўтган. Провардида ишчиларнинг кўп ва сифатли меҳнат қилишдан манфаатдорлиги ошди, топшириқлар бир маромда бажариладиган бўлди.

Яқинда «Промстройкомплект» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилоти ташаббуси билан бригада пудратини жорий этишга бағишланган семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Бунда бригада пудратини жорий этиб, катта иқтисодий самара олаётган, кўплаб материал ва хом ашёларни тежаб қолаётган коллективлар тажрибаси кенг оммалаштирилди. Бирлашма бўйича 249 та бригада хўжалик ҳисобида ишлаяпти. Жами ишчиларнинг 75 процентдан ортиғи шу коллективларга бирлашган. 1- ва 8-темир бетон буюмлари заводларида барча ишчилар меҳнатни ташкил этишнинг янги формасида ишламоқдалар.

Семинар-кенгаш олдидан бирлашма партия комитети махсус анкета тарқатди. Унда ишчилар ишлаб чиқаришни бошқаришда қандай иштирок этаётганликлари сўралган эди. 2,5 мингга яқин ишчи ишлаб чиқаришни бошқаришга бевосита дахлдор эканликларини билдирди. Кўриниб турибдики, меҳнатни ташкил этишнинг янги формаси ишчиларнинг активлигини яна ҳам оширмоқда.

Коллектив ўртасида олиб борилаётган ғоявий-сиёсий ишларни янада кучайтиришда, ишчилар активлигини оширишда партия группалари катта роль ўйнамоқдалар. Ишлаб чиқариш бригадаларининг кўпчилигида ҳозир партия группалари актив фаолият кўрсатяпти. Партия комитетлари, партия бюролари улар эътиборини маълум мақсадларга қаратиб бормоқдалар, зарур ёрдамни кўрсатмоқдалар. «Узстройиндустрия»га қарашли экспериментал-механика заводи йиғувчи слесарлар бригадасида оддий коммунист С. И. Пашниннинг номини ҳамма ҳурмат билан тилга олади. У бригаданинг партия ташкилотчисидир. Коллектив ўртасида ва мамлакатимиз сиёсий ҳаётида содир бўлаётган янгиликларни у ишчиларга мунтазам равишда етказиб турибди.

Цех партия ташкилотлари, партия группалари ишини янада жонлантиришда, партия ташкилотчилари активлигини оширишда район партия комитети ҳузуридаги ташкилий-партиявий ишлар бўйича методик Советнинг ёрдами катта бўляпти. Яқинда методика Совети корхоналарнинг илғор тажрибаларини ўрганиб ва умумлаштириб меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантириш формасини янада такомиллаштириш бўйича тавсиялар ишлаб чиқди. Бу тавсиялар барча корхона раҳбарлари, партия ташкилоти секретарларига етказилди. Бундан ташқари ишлаб чиқариш бригадалари партия ташкилотлари ҳақида ҳам низом тайёрланди. Бу низом район партия комитети бюроси томонидан тасдиқланди.

Ҳозир район партия комитети ҳузурида партия ташкилотчилари мактаби ишлаб турибди. Мактаб машғулотларида бригада усулини жорий этишга оид қимматли маслаҳатлар берилаяпти.

Сир эмас, ҳали ҳам бир қатор партия ташкилотлари ишлаб чиқаришда бригада пудратини жорий этиш юзасидан берилган топшириқларни суст бажармоқдалар. Партия группалари ва партия ташкилотчилари фаолиятини мунтазам анализ қилиб бормайдилар. Бу соҳадаги нуқсонларни бартараф этиш юзасидан район партия комитети зарур чораларни кўрмоқда.

М. НУЛДОШЕВ,
Фрунзе район партия комитетининг инструктори.

СУРАТДА: «Узстройиндустрия»га қарашли экспериментал-механика заводи йиғув участкасининг партия ташкилотчиси, йиғувчи-слесарь Сергей Иванович Пашнин ишчилар ўртасида бригада пудрати бўйича суҳбат ўтказмоқда. Л. Глауберзон фотоси.

БУ САҲИФАДА:

- ● ИЛҒОР УСУЛ АМАЛДА
- ● ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ — ЮТУҚЛАР ОМИЛИ
- ● МЕЛИОРАТОРЛАР ЗАРБДОР ВАХТАДА
- ● ҲАР СОҲАДА ТЕЖАМКОР БЎЛАЙЛИК!
- ● БИР БЕШ ЙИЛЛИКДА — ИККИ БЕШ ЙИЛЛИК

МЕҲНАТГА КОММУНИСТИК МУНОСАБАТ

ҚУРБОН Абдураимов ҳали тонг ёришмасданоқ ишга — тўқимачилик комбинатига йўл олади. У бунга кўникиб қолган — йигирма йилдан бери шундай. Участкасига иш сменаси бошланмасидан олдинроқ келиш, тўқув станокларини яна бир бор кўздан кечириб, тўқувчилар келгунича уни эгарланган отдек ишга шай қилиб қўйиш — унинг вазифаси ва бурчи.

Созловчи нормадаги 48 та ўрнига 96 та станокка хизмат кўрсатяпти. Бошқача қилиб айтганда, бир комплект ўрнига икки комплектга бошчилик қилмоқда. Унинг бундай тиғиз ишлашга ўтганига бир йилдан ошди.

— КПСС XXVI съезди бўлиб ўтгандан кейин биринчи тўқув фабрикасининг пешқадам созловчиси Сирожиддин Пўлатов ўз ихтиёридаги станоклар сонини икки баробар ошириш, ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик планни бажариш ташаббуси билан чиққан эди, — дейди Қурбон Абдураимов. — Бу ташаббус мени ҳам илҳомлантириб юборди ва унга қўшилдим. Дастлаб бироз қийин бўлди, кейин эса ўрганиб кетдим. Ишласа бўлар экан.

Серғайрат ишчи меҳнат фаолиятини шу корхонада бошлади. Тажрибали созловчи — мастер ёрдамчиси Йўлчи Миракбаровга шогирд тушди. Йўлчи ака тиришқоқ, меҳнатсевар бу йигитга ўз касбининг сирларини қунт билан ўргатди. Ҳозир Йўлчи ака пенсияда, Қурбон Абдураимов унинг сабоқларини тез-тез миннатдорлик туйғулари билан хотирлаб туради.

— Ўз ишимни севаман, — дейди Қ. Абдураимов, — Биринчи марта буни илғор тўқувчилар Ершова ва Асеваларнинг станокларига хизмат қилганимда пайқаганман. Жами 80 та станокдан «оқиб тушаётган» оппоқ сурпларни кўрганимда, бу тўқувчиларнинг смена нормаси 112—113 процентга етганида мен ўз кучимга ишонч ҳосил қилдим, ўз меҳнатимдан фахрландим.

Москвалик саноатчиларнинг ташаббусини Тошкент тўқимачилик комбинатининг қатор цех ва участкаларида якдиллик билан қўллаб-қувватлашяпти. Меҳнатнинг ташкил этилишини яхшилаш, хўжасизликка, ишлаб чиқариш ва давлат интизомини бузиш ҳолларига қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги бу ташаббус тўқимачилар ўртасида катта қизиқиш билан муҳокама қилиниб, маъқулланяпти. Бу ҳаракат ҳамма резервлардан фойдаланиш, ўзаро талабчанликни ошириш, ишлаб чиқаришда намунали тартиб ўрнатиш асосида юксак кўрсаткичларга эришишни кўзда тутади.

— Бизнинг кичкина коллективимизда юқоридаги ташаббусда таъкидланган талабларнинг кўпи аллақачон қарор топган, — дейди Қурбон Абдураимов. — Худди шунинг учун ҳам комплектимиз зиммасидаги план ва мажбуриятларини мунтазам ошириб бажаришга эришмоқда.

Ҳозир Қурбон Абдураимов бошчилик қилаётган комплект ҳисобида ўн биринчи беш йиллик бошидан бери 2 миллион 480 минг метр газлама бор. Бу эса уч йиллик топшириқдагидан ярим миллион метр кўп демакдир. Мазкур кўрсаткич Абдураимов бошчилик қилаётган комплект ўн биринчи беш йилликда икки беш йиллик нормасини бажаришидан далолат беради.

— Лекин шунга қарамай, — дейди мастер ёрдамчиси, — москваликлар ташаббусида ишимизни янада яхшилашга имкон берадиган бандлар жуда кўп. Жумладан, онгли интизом ва уюшқоқликни янада мустаҳкамлаш ишида социалистик мусобақанинг, меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракатининг тарбиявий имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланишга эришмоғимиз зарур.

А. ГЕХТЛЯР,
«Голос текстильщика» газетасининг ходими.

ЯГОНА НАРЯД АСОСИДА

ПАХТАДАН, сабзавот ва полиздан, мевадан, хуллас қишлоқ хўжалигининг барча экинларидан мўл ҳосил олиш учун аввало ерлар сифатини яхшилаш керак. Деҳқон ерни боқса, ер уни боқади, дейишади. Ернинг ҳосилдорлигини ошириш эса кўп жиҳатдан мелиорация ишларининг самарадорлиги билан боғлиқдир. «Ташоблмелиоводстрой» трестининг пойтахт областидаги барча районларида мавжуд бўлган кўчма механизациялашган колонналари коллективлари худди ана шундай ишни амалга оширишяпти. Улар ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақада Янгийўл районидаги 2-кўчма механизациялашган колонна мелиораторлари ғолиблар сафида боряпти.

Янгийўллик мелиоратор-лар ўтган йил планини муддатидан илгари бажардилар. Янги ерларни ўзлаштириш бўйича йиллик план биринчи ярим йилдаёқ 139 процент қилиб адо этилди.

Ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш бўйича йиллик пландаги 320 гектар ўрнига 794 гектар ерда мелиоратив ишлар амалга оширилди. Бундан ташқари, пландаги 142 квадрат метр ўрнига 267 квадрат метр саҳнли уйлар фойдаланишга топширилди.

Кўчма механизациялашган колоннада учта бригада ягона наряд асосида меҳнат қиляпти. Улар бригада пудрати усулининг афзалликларини намойиш қилиб, зиммадаги топшириқларни мунтазам 1,5-2 баравар ошириб бажаришмоқда. Шунингдек, уларнинг қўлидан чиқаётган барча объектлар аъло баҳоларга қабул қилиняпти. Канал коллекторларини тозалаш, бошқа сув иншоотларини ремонт қилиш ишларида юқори унумдорликка эришмоқдалар. Ҳозирги кунларда улар Жўн каналининг инженерлик коммуникацияларини замонавий тарзда қайта қуришяпти. Бунда Скоблев, Митюшкинлар бошчилик қилаётган бригадалар юқори натижаларга эришмоқдалар. Гулжамол Вафина бошлиқ бригада азаматлари эса Қирктўғон каналининг беш километр узунликдаги участкасини бетонлаштиряптилар.

— Коллективимиз ўртасида шахсий меҳнат беллашуви ҳам кенг авж олдирилган, — дейди колонна бошлиғи С. Зиёев. — Ўнлаб пешқадам ишчиларимиз шахсий беш йиллик планини уч-тўрт йилда бажариш мажбуриятини олиб ишламоқдалар. Экскаваторчи В. Юткин ҳамкасблари орасида энг юқори кўрсаткични қўлга киритиб, СССР 60 йиллиги арафасида шахсий беш йиллик планини бажарди. У ўн биринчи беш йиллик бошидан бери 445 минг кубометр тупроқ қазиш ишларини амалга оширди. Бу оддий нормадагидан икки баравар кўп демакдир. Экскаваторчи В. Митюшкин, скреперчи П. Минонин, бульдозерчи Т. Муҳиддиновлар ҳам ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига ишлай бошладилар.

Т. ШОЮСУПОВА,
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги матбуот марказининг ходими.

КОМПРЕССОР заводининг тажрибали ишчиси Ҳикмат Исматов корхонада барча қатори Москва халқ хўжалиги турли тармоқлари ишчи-хизматчиларининг янги ватанпарварлик ташаббусларини қўллаб-қувватлади. Айниқса, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, иш вақтидан унумли фойдаланиш қандай самаралар бераётганлигини у ўз тажрибасида синаб кўрганлиги учун бу ташаббус айни вақтида туғилганлигини таъкидлади. Уста машинасоз ҳар бир минутдан тўғри фойдаланиши туфайли икки йил ичида тўрт йиллик планни бажариб, айни пайтда 1985 йил ҳисобига маҳсулот топширяпти.

В. Сироткин фотоси.

ЮЗ ОТ КУЧИГА ЭГА ТРАКТОР ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАДИ

«ТОШКЕНТ трактор заводи» бирлашмасида трансмиссиялар цехининг иккита янги қаноти — бутун бир гектар ишлаб чиқариш саҳни фойдаланишга топширилди. Бу ерда трактор узатма қутиси қуйма корпуслари — трансмиссияга ишлов берадиган технологик линия жойлашади. Линиянинг машина-ускуналари «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасида лойиҳаланди ва тайёрланди. «Ташпромстрой» қурилиш-монтаж бирлашмаси ва унинг кичик пудратчи ташкилотлари ишга тушириладиган объектдаги ишларни тўла-тўкис ва ўз муддатида бажардилар.

Янги жойларда ҳаво билан совутиладиган герметиклаштирилган кабина деталларини ишлаб чиқариш ҳам ташкил этилади. Шу йилдан бошлаб тракторларга шундай кабиналар ўрнатила бошлайди. Барча пахтакор республикаларнинг деҳқонлари бу янгиликни кўпдан бери кутмоқдалар. У иш шароитларини анча яхшилайди.

Янги қувватлар — ТТЗда КПСС XXVI съездининг қарорларига мувофиқ ўтказилаётган реконструкциялашнинг яна бир босқичи — юз от кучига эга бўлган трактор яратиш сари қўйилган навбатдаги қадамдир. Шу беш йилликда бундай машиналарни ишлаб чиқаришга киришиш мўлжалланади.

(ЎзТАГ).

ВАҚТИНГ КЕТДИ — НАҚДИНГ КЕТДИ

ДАҚИҚАЛАР ҚАДРИ

● МАМЛАКАТИМИЗДА бир суткада умумий майдони 3 минг квадрат километр бўлган 6 мингта квартира қурилади.

● АНА ШУ вақт давомида биргина темирйўл транспорти 10 миллион тоннадан ортиқ халқ хўжалиги юкларини ташийди, 10 миллион йўловчига хизмат қилади.

● ҲАР МИНУТДА 500 тонна кўмир, 1110 тонна нефть (газ конденсати билан) ишлаб чиқарилади.

● МАМЛАКАТДА ҳар секундда 5 тонна пўлат, 3,5 тоннага яқин қора металл прокати, ярим тоннадан ортиқ пўлат қувур, 40 минг киловатт соатга яқин электр энергияси ишлаб чиқарилади.

● МАМЛАКАТ миқёсида 1 минут иш вақтининг йўқолиши 250 минг кишининг тўлақонли иш кунининг йўқолиши билан тенгдир.

ҚОҒОЗНИ ТЕЖАНГ

● ЎҚУВЧИЛАР дафтарининг оғирлиги бор-йўғи 40 грамм келади. Агар ҳар бир ўқувчи чорак давомида биттадан дафтарни тежаб қолса, мамлакатимиз йилига 115 гектар ўрмонни сақлаб қолган бўларди.

● ҚОҒОЗ парчаларини йиғиш ва топшириш давлат аҳамиятига эга бўлган иш. Чунки, 60 килограмм макулатура 50—80 йил мобайнида вояга етган битта дарахтнинг ўрнини боса олади.

Мукаммал яратайлик

КОЛХОЗ-СОВХОЗЛАР ТАРИХИ ЖАМОАТЧИЛИК ИНСТИТУТИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ФИЛИАЛИДА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинча кооператив планни ҳаётга тадбиқ эта бориб, қишлоқда мисли кўрилмаган социалистик ўзгаришларни амалга оширди. Унинг раҳбарлигида социалистик революция тарихий вазифаларидан бири — миллионлаб деҳқонлар хўжалигини коллектив хўжаликларга бирлаштириш, социализм ва коммунизм йўлига ўтказиш вазифаси ҳал этилди.

Тошкент области колхоз ва совхозлари ҳам катта ва шонли тарихий йўлни босиб ўтганлар. Ҳозирги пайтда улар иқтисодий жиҳатдан бақувват, юксак механизациялашган хўжаликларга айланган.

Партиямиз доимий ғамхўрлиги, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнати туфайли Ўзбекистонда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Ўтган йили республикада, шу жумладан пойтахт областида ҳам қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришда улкан муваффақиятларга эришилди. Бу ютуқлар эвазига Тошкент области ўнинчи марта КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

Қишлоқ хўжалиги юксак тараққий этиб бораётган ҳозирги пайтда аҳоли ўртасида колхоз ва совхоз тузуми тарихи уларнинг ривожланиши тўғрисидаги билимларни кенг пропаганда қилиш катта тарбиявий аҳамиятга эгадир. Бу кенг меҳнаткашлар оммасини, айниқса, қишлоқ ёшларини тарбиялашнинг муҳим воситасидир.

Бу вазифаларни ҳал этишда Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институти, унинг область ва район филиаллари, институтга ҳамкорлик кўрсатиш бўйича колхоз ва совхозларда ташкил этилган группалар катта роль ўйнамоқда. Улар колхоз ва совхозлар қурилиши тарихини ўрганиб хўжаликлар тарихи тўғрисида ёзилган очеркларни нашр қиляптилар. Айни пайтда коллективлаштириш ҳаракати ташкилотчилари ва ветеранлари хотиралари тўпланяпти, колхоз ва совхозларда музейлар ташкил этиляпти.

Тошкент область филиали фақат кейинги икки йил ичида колхоз ва совхозлар тарихига оид 13 та очерк тайёрлаб, уларни нашр этиш учун Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институтига топширди. Ҳозир областимизнинг яна 20 та колхоз ва совхози тарихи ўрганилиб, янги очерклар учун материаллар тўпланмоқда.

Ўтган йилнинг ўзида Чиноз районидаги Навоий номли, Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди», Янгийўл районидаги Калинин номли, Бекобод районидаги Дзержинский номли, Тошкент районидаги С. Раҳимов номли колхозлар, Оҳангарон районидаги «Ангрен» ва Бекобод районидаги А. Мавлонов номли совхозлар тарихи ёзилиб, нашр этиш учун жамоатчилик институтига топширилди.

Кейинги пайтларда колхоз ва совхозлар тарихига оид очерклар савияси ошганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Уларда ҳужжатлар асосида колхоз ва совхоз қурилиши тарихи кенг ва ёрқин очиб беріляпти. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти катта илмий ходими О. Тўраев томонидан ёзилган Тошкент районидаги С. Раҳимов номли колхоз, «Фан» нашриёти ходими Х. Дўстмуҳамедов томонидан ёзилган Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхози, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг бўлим мудири Э. Эрназаров томонидан ёзилган Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз тарихларига оид очерклар ана шундай ишлар жумласига киради.

Ўн биринчи беш йиллик даврида областимиз хўжаликларидан 30 тасининг тарихига оид очерклар ёзилиши режаланган. Лекин баъзи районларда колхоз ва совхозлар тарихини яратишга етарлича эътибор берилмаяпти.

Область филиали президиуми ва район филиаллари колхоз ва совхозлар тарихига оид очеркларни ёзиш савиясини янада ошириш учун тегишли чораларни кўрмоқда. Яратилаётган бу очерклар ҳам тарбиявий, ҳам илмий-тарихий аҳамиятга эгадир. Улар меҳнаткашларни социалистик қишлоқ хўжалигимизда эришилган мислсиз ғалабалардан фахрланиш ҳис-туйғусида тарбиялашга хизмат қиляпти.

Б. КАИПОВ,
Ўзбекистон колхоз ва совхозлар тарихи жамоатчилик институтининг Тошкент область партия комитети ҳузуридаги филиали илмий-тадқиқот бўлимининг мудири.

Озиқ-овқат программаси—умумхалқ иши

ГЎШТ, СУТ, ТУХУМ ЎЗЛАРИДАН

ЯНГИЙЎЛ ШАҲАР КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ЁРДАМЧИ ЧОРВАЧИЛИК ХЎЖАЛИГИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ТАЖРИБАСИДАН

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитетининг VIII пленуми қарорларида шундай сатрлар бор: «Саноат корхоналарида, қурилиш ташкилотларида ва бошқа ташкилотларда ёрдамчи хўжаликларни ташкил этиш борасидаги ишларни бутун чоралар билан активлаштириш, шахсий ёрдамчи хўжаликларда чорвачиликни ривожлантиришда аҳолига кўпроқ ёрдам бериш зарур». Ана шу кўрсатмалар асосида ҳозирги кунда партия, совет, хўжалик органлари, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари ҳамда бошланғич партия ташкилотлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Улар яқин йиллар ичида ҳар бир корхона ва ташкилотда, албатта, ёрдамчи чорвачилик хўжаликларининг шаклланиши ва ривожланиши учун барча зарур чораларни кўришлари лозим.

Бироқ, бу муҳим ишга беparволик ва палапартишлик билан ёндошиб бўлмайди. Чунки, ёрдамчи хўжалик конкрет резерв ва имкониятларга, мустаҳкам пойдевор асосига қурилиши керак. Акс ҳолда хўжаликни юритиш ва кўзланган мақсадга эришиб бўлмайди.

Янгийўл шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети корхона ва ташкилотларда ёрдамчи чорвачилик хўжаликларини барпо этишга киришишдан аввал ана шу масалаларни ҳисобга олди. Мавжуд резерв ва имкониятлар етарли эканлигига ишонч ҳосил қилингач, бу ишга қатъий киришилди.

Тез орада 5000 бош чўчқа боқишга мўлжалланган комплекс қурилиши бошлаб юборилди. Уни шаҳардаги барча йирик корхона ва ташкилотларнинг коллективлари ҳашар йўли билан қуришга киришдилар. Шаҳар партия комитетида ташкил этилган махсус штаб қурилиш ишларини қатъий назорат остига олди. Комплекс корпуслари бирин-кетин битиб ишга тушгач, корхона ва ташкилотларнинг маблағлари ҳисобига колхоз, совхозлардан чўчқа болалари пул ўтказиш йўли билан харид қилиб олиниб, комплексдаги парвариш ишлари аста-секин изга қўйила бошланди.

Бугунги кунга келиб ёрдамчи чўчқачилик комплексида 5000 бош чўчқа гўшт учун боқилмоқда. Бу комплекс шаҳар умумий овқатланиш тресги ихтиёридадир. Эндиликда бошқа хўжаликлардан чўчқа болалари сотиб олишга чек қўйилган. Чунки, комплекснинг ўзида наслчилик ишлари яхши йўлга қўйилди. Гўштга топширилаётган бўрдоқиларнинг ўрни шу ернинг ўзида олинаётган насл ҳисобига тўлдириб борилмоқда.

Комплексда 50 га яқин чўчқабоқар, зоотехник ва ветеринария врачлари ишлаб турибди. Улар учун ҳамма шарт-шароитлар яратиб берилган. Ишчи-хизматчилар комплекс территориясидаги шинам турар-жойларда истиқомат қилишади. Уларнинг болалари шу ердаги боғча ва яслиларда тарбияланмоқда.

Маълумки, 5000 бош чўчқани зооветеринария қоидалари асосида парвариш қилиш ва озуқа билан тўла таъминлашнинг ўзи бўлмайди, албатта. Шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети бу масалани қандай йўл билан ҳал этаётир? Аввало шуни айтиш керакки, чўчқалар озуқа рационининг 40—45 процентини озиқ-овқат сарқитлари ташкил этади. Шунча миқдордаги озуқани жамғариш ва комплексга етказиб бериб туриш анча мураккаб.

Бироқ, бу масала ҳам оқилона ҳал этилган. Шаҳар умумий овқатланиш тресги томонидан махсус бригада тузилган бўлиб, у хўжалик ҳисобида ишламоқда. Бригаданинг вазифаси шаҳардаги барча умумий овқатланиш тармоқларидан озиқ-овқат сарқитларини йиғиштириб олиб комплексга етказиб беришдир. Бу иш аниқ график асосида амалга оширилади.

Бундан ташқари кўп қаватли турар-жой биноларида ҳам хонадонлардан чиқадиган озиқ-овқат сарқитларини бир ерга тўплаш йўлга қўйилган. Бу озуқалар ҳам ўз вақтида йиғиштириб олиниб, комплексга келтирилади. Бригада аъзолари етказиб бераётган озуқалари миқдорига қараб ишбай ҳисобида ҳақ оладилар.

Комплексда озуқа цехи ишлаб турибди. Бу ерга келтириладиган озиқ-овқат сарқитлари, албатта, текширувдан ўтказилади ва омухта ем ҳамда бошқа озуқа турлари билан аралаштириб, сўнгра чўчқаларга тарқатилади.

Комплексни қуришда иштирок этган корхона ва ташкилотлар ўз эҳтиёжларига қараб керак бўлган пайтда гўшт учун комплексга заявка берадилар. Олинган гўштнинг бир қисмини ошхоналарда тайёрланадиган иссиқ овқатларга сарфлаб, қолган қисмини коллектив аъзоларига арзон нархда тарқатадилар. Бу эса ҳам корхоналарга, ҳам ишчи-хизматчиларга катта наф келтиряпти.

Шу йўл билан юбилей йилида комплексда 150 тонна чўчқа гўшти етиштирилиб, корхона ва ташкилотларга тарқатилди ва умумий овқатланиш трестига қарашли ошхоналарда ишлатилди.

Шаҳар савдо бошқармаси ихтиёрида ташкил этилган паррандачилик комплексида ҳам ана шу тартибда иш юритилиб, йил давомида 87 тонна пархез гўшт ва бир миллион донадан зиёд тухум етиштирилди.

Чўчқачилик ва паррандачилик комплексларидан ташқари шаҳардаги мавжуд 30 дан зиёд корхона ва ташкилотларнинг ўзида ҳам ёрдамчи хўжаликлар ташкил этилган. Ҳозир уларда жами 700 бош қорамол парвариш қилинмоқда. Масалан, 107-автокорхонанинг ёрдамчи хўжалигидаги қорамоллар сони 52 бошга етди. 80 бош қорамолга мўлжалланган молхона қуриб биткaзилди. Бир йил давомида корхона ишчиларига арзон нарх билан 4 тоннадан кўпроқ гўшт тарқатилди.

Ёғ-мой комбинатида эса ёрдамчи хўжалик янада кенг тараққий этди. Ҳозир бу ерда 140 бошдан кўпроқ қорамол бўрдоқига боқилмоқда. Комбинат ишчиларига 15 тоннадан зиёд гўшт етказиб берилди.

Пахта тозалаш заводи коллективи юбилей йилининг бошида Ҳ. Турсунқулов номли колхоз территориясида ёрдамчи хўжалик барпо этган эди. Ҳозир бу ерда 60 бош қорамол ва 10 бош қўй боқилмоқда. Завод ишчилари ва тайёрлов пунктларига 6 тоннага яқин гўшт реализация қилинди. Болалар боғча ва яслиларига эса ҳар куни етарли миқдорда сут жўнатилиб турилибди.

Ҳозир заводнинг ёрдамчи хўжалигида чорва қишлови намунали ўтмоқда. Қишлов учун жамғарилган 470 тонна пичан ва бошқа озуқа турлари қишлик рацион асосида молларга берилмоқда.

Шунингдек, шаҳардаги ун заводи, йўл ремонт-қурилиш бошқармаси, 5-автобазада ташкил этилган ёрдамчи чорвачилик хўжаликлари ҳам яхши ривожланган.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумида Озиқ-овқат программасини бажаришга сарфланаётган маблағлар ва куч-ғайратларнинг мумкин қадар тезроқ самара беришига эришиш лозимлиги алоҳида уқтирилди. Ана шу кўрсатмага амал қилаётган шаҳар корхона ва ташкилотлари ёрдамчи чорвачилик хўжаликларини ривожлантиришни жадаллаштириб, ўн биринчи беш йилликнинг охирига бориб, қорамоллар сонини 1000 бошга, чўчқаларни 7,5 минг бошга, паррандаларни 80 мингтага етказиш режасини туздилар. Ана шунда йилига 600 тонна гўшт, 1,5 миллион дона тухум ишлаб чиқариладиган бўлади. Бу чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг салмоқли резервидир.

Шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети перспектив планда белгиланаётган ана шу тадбирларнинг тўла амалга ошишини таъминлаш учун корхона ва ташкилотлар коллективлари ўртасида ташкилий ва сиёсий ишларни янада кучайтирмоқда.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЗАРБДОР ҲАФТАЛИКЛАР САМАРАСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА қурилиш ишлари кенг кўламда олиб борилаяпти. Янги-янги турар-жой бинолари, маданий-маиший объектлар барпо этилмоқда.

Ана шу янги қурилишларда Оҳангарон шаҳридаги комбинатимиз коллективи ишлаб чиқараётган маҳсулотлар ҳам кенг қўлланилмоқда. Корхонамиз республика Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг пешқадам коллективларидан бири ҳисобланади. СССР 60 йиллиги шарафига 60 зарбдор ҳафта шиори остидаги социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилиб йиллик план муддатидан илгари бажарилди — 19 миллион 482 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Қурилиш ташкилотларига планда белгиланган 3 миллион 500 минг квадрат метр линолеум етказиб берилди. Пластмассадан ишланган буюмлар эса пландаги 1700 тонна ўрнига 2093 тоннани ташкил қилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми ва унда СССР Озиқ-овқат программасининг қабул қилиниши комбинат меҳнаткашлари зиммасига ҳам юксак масъулият юклади. Чунки, бу программанинг амалга оширилишида ҳам муносиб ҳиссамиз бўлиши керак. Комбинатда деҳқонлар учун

БАЙРОҚДОР КОЛЛЕКТИВЛАРДА

кўплаб полиэтилен плёнкалари ишлаб чиқарилмоқда. Бу плёнкалар эртаки сабзавот етиштиришда жуда қўл келади.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларида халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини янада яхшилаш таъкидланди. Бу қарорларни ҳаракат программаси деб қабул қилган ишчи ва хизматчиларимиз кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш 1982 йил планини зиёдаси билан адо этдилар. Пландаги 1 миллион 456 минг сўмлик ўрнига 1 миллион 750 минг сўмлик ана шундай маҳсулотлар тайёрланди. Тўрт хил кенг истеъмол буюмлари эса давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилмоқда.

Эришилган ютуқларга линолеум, қуюв, ремонт-асбобсозлик цехларининг коллективлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Ҳозирги кунларда ўнлаб ишчиларимиз 1985 йил ҳисобига ишламоқдалар.

Яқинда, СССР 60 йиллиги байрами арафасида комбинат коллективи ҳаётида унутилмас воқеа рўй берди. Биз республика социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи, Дипломи билан тақдирландик.

Юксак мукофотдан илҳомланган комбинатимиз меҳнат аҳли 1983 йил учун оширилган мажбуриятлар қабул қилди.

Қ. ЮНУСОВ,
«Стройпластмасса» комбинати директори.

УЙЛАР МУБОРАК— ТЎЙЛАР МУБОРАК!

Биз хайрлашган юбилей йилида Юнусобод массивининг СВ-4Б, СГ-1, СГ-2 кварталлари янада гўзал қиёфага кирди. Бу ерларда қатор янги турар-жой бинолари ҳамшаҳарларимиз ихтиёрига топширилди.

СВ-4Б кварталидаги 41-А номерли уй қаршисида турибмиз. Бинони 1-уйсозлик комбинатининг 26-қурилиш бошқармаси азаматлари бунёд этишган.

Янги квартираларда янги йил байрамини нишонлаган ҳар бир оила қувончини таърифлашга ожизмиз. Ана шундай бахтиёр оилалардан бири Ўзбекистон шаҳар қурилиши илмий текшириш ва лойиҳалаш институтининг шофёри Мираҳмад Ҳакимов ҳамда «Ташгорпрокатразнобит» ишчиси Малика Ҳакимовалар оиласидир. Улар тўрт хонали янги квартирада янги йил оқшомини нишонлашди.

— Юбилей йилида 38 минг квадрат метрдан иборат 22 та янги турар-жой биноси ҳамшаҳарларимизга туҳфа этилди, — дейди М. Ҳакимов. — Бундай улкан бунёдкорлик ишларини амалга оширишда 1-уйсозлик комбинатининг 2-, 26-қурилиш бошқармалари, «Главташкентстрой»га қарашли 4-, 6-, 12-қурилиш трестлари азаматларининг муносиб ҳиссалари бор. Бугун эса ана шу оилаларда қувончли кайфият ҳукмрон. Уларнинг ҳар бири лабзи ҳалол. Қурувчиларимизнинг байрам совғалари учун самимий миннатдорчиликларини билдирмоқдалар. Меҳнат кишиси учун ўз иши туфайли олқишга, ҳурмат-эътиборга сазовор бўлишдек юксак мукофот бўлмаса керак.

Э. ТЎЛАГАНОВ,
М. МИРАЛИЕВ.

ШАҲРИМИЗДАГИ кекса ва йирик саноат корхоналаридан бири бўлмиш Тошкент тўқимачилик комбинатида 15 мингга яқин ишчи ва хизматчи меҳнат қилади. Уларнинг турар-жой, маданий-маиший шароитларини яхшилашга тобора кўпроқ эътибор берилмоқда. Айни кунларда корхонадан унча узоқ бўлмаган жойда — Салор бўйида улар учун «Бошлиқ» массиви барпо этиляпти. Ҳозирги кунларда бу ерда кўкка бўй чўзаётган беш қаватли 60 квартирали янги уйлар кўзни қувонтиради 1-уйсозлик комбинати бош пудратчи вазифасини бажаряпти. Улар билан бирга қатор ёрдамчи ташкилотлар коллективлари меҳнат қилишмоқда.

— Қурувчиларимиз янги квартира оладиган кишиларда ҳеч қандай шикоят туғилмаслиги учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар, — дейди 31-қурилиш бошқармасининг катта прораби А. Коган.— Ҳозир 12 та уй қуриб битказилди. 240 тўқимачи оиласи уй тўйларини нишонлади. Яқин кунларда яна 6 та кўп қаватли уйни фойдаланишга топширамиз.

Қурувчиларнинг суръатга суръат қўшиб, зиммадаги топшириқларни муддатидан илгари бажараётганлигида илғор бригадаларнинг ҳиссаси салмоқли бўляпти. Бригадир Тошмуҳаммад Жалилов бошчилигидаги коммунистик меҳнат коллективи ана шундай пешқадамлардан. 24 кишидан иборат бригада бунёдкорлари ўтган йил якунлари бўйича мусобақада фахрли биринчи ўринни эгаллади.

Ҳозир тўқимачилар массивида жами 720 квартиранинг чироқлари порламоқда.

А. ГАЛИМОВ,
комбинат ходими.

ҲУНАР ЎРГАНИШМОҚДА

Пойтахтимизнинг Луначарское шоссесида қалин дарахтлар қўйнига 105-махсус мактаб-интернат жойлашган. Бу ўқув даргоҳида сидқидилдан меҳнат қилаётган 28 нафар ўқитувчи ва 18 нафар тарбиячи ўз билим маҳоратларини аямай ёш авлодни тарбиялашга сарфламоқда.

Мазкур мактабда дарс бериш педагоглардан алоҳида тажриба, қунт ва ирода талаб қилади. Марина Ильина, Ольга Федотова, Тамара Супиева сингари мураббийлар ана шундай фазилат эгаларидир. Ўқув ишлари бўйича директор ўринбосари Розия Солижонова, тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари Елена Корабельниковаларнинг тиришқоқлиги, ташкилотчилиги туфайли ҳам бу ерда ўқув-тарбия ишлари намунали йўлга қўйилган. 13 та фан кабинети замонавий ўқув қуроллари билан жиҳозланган. Ўқув устахоналари тарбияланувчиларнинг маълум соҳа бўйича малака ҳосил қилишларига мослаштирилган. Навбатдаги «Моҳир қўллар» фан кабинети эшигини очамиз. 7-синф қизлари тикув машиналарида эпчил ҳаракатлар билан фартуклар, жилдлар тикишмоқда. Ўқитувчи Марина Ильина эса уларнинг ҳар бир ҳаракатини диққат билан кузатиб,

МАКТАБ-ИНТЕРНАТЛАР ҲАЁТИДАН

зарур йўл-йўриқлар, кўрсатмалар беряпти. Деворда ўқувчилар тайёрлаган кийим-либослар кўргазмаси.

Бундан ташқари, мактаб-интернатда техника моделлари, қўғирчоқ театри, гулларни парваришлаш, тўқиш, уй тутиш, китобсеварлар, рақс, хор, спорт тўгараклари ҳам мунтазам ишлаб турибди. Интернатни тугатган ёшларнинг кўпчилиги «Қизил тонг», «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмаларига, 178-билим юртига бориб келгуси ҳаёт йўлларини давом эттиряптилар. Бу ерда тез-тез меҳнат ветеранлари, донгдор ишчилар билан қизиқарли учрашувлар ўтказилади. Улар ёшларни ўз корхоналари фаолияти билан таништириб, касб-ҳунар эгаллашга таклиф қилишади.

Шу кунларда ҳар бир синф ва группа ўртасида «энг яхши синф» номи учун ўзаро мусобақа авж олган. Ифодали ўқиш тўгараги аъзолари Элеонора Сулаймонова раҳбарлигида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишлаб катта байрам томошаларини намойиш қилишди. Тантанали пионер сбори ҳам барчада катта таассурот қолдирди.

— Ўқув даргоҳимизда 11 миллат вакиллари бир оила фарзандларидек аҳил тарбияланмоқда, — дейди биз билан суҳбатда мактаб-интернат директори, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Жалол Муҳиддинов.

З. АЗИМОВА.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИДАН

САВОЛЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ГАЗЕТХОНЛАРНИНГ САВОЛЛАРИГА ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИНИНГ ШТАТСИЗ КОНСУЛЬТАНТИ, ЮРИСТ А. ҲАСАНОВ ЖАВОБ БЕРАДИ:

САВОЛ: **Оиламиз 4 кишидан иборат. Ўғлимиз 23 ёшда, қизимиз 18 ёшда. 2 хонали турар-жой (32 квадрат метр)да турамиз. Қўшимча жой олиш рўйхатидан жойингиз етарли деган сабаб билан чиқариб ташлашди, шу тўғрими?**

Д. УСЕИНОВ,
хизматчи.

ЖАВОБ: Турар-жой қонунчилиги асосларининг 23-моддасига биноан гражданларга бериладиган уй-жой ободонлаштирилган, ушбу жойда яшовчи аҳоли пунктига мос келадиган тегишли санитария ва техника нормаларига жавоб берадиган бўлиши керак.

Турар-жой хоналарини тақсимлашда бир хонага (эр-хотиндан ташқари) 9 ёшдан ошган ҳар хил жинсдаги кишилар жойлаштирилишига йўл қўйилмайди.

САВОЛ: **Бригадамизда илғор колхозчилар кўп. Меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришган колхозчилар қандай рағбатлантириладилар? Шу ҳақда батафсилроқ маълумот берсангиз.**

А. САЛИМОВ, К. ХОЛДОРОВА, Б. ЖЎРАЕВ.
Ғалаба райони.

ЖАВОБ: Колхозчиларни моддий ва маънавий рағбатлантириш колхоз тахминий Устави ва бошқа норматив актлар билан белгиланади.

Уставнинг 34-бандига биноан ишлаб чиқаришда рационализаторлик таклифларини тайёрлаганлиги ва қўллаганлиги, жамоат мулкини тежаш, колхоз ишлаб чиқаришида узоқ ва нуқсонсиз ишлагани ва бошқа хизматлари учун колхоз аъзоларининг умумий мажлиси ёки правление ташаккур билдириши, мукофот бериши, қимматбаҳо нарса билан мукофотлаши, Ҳурмат белгиси тахтаси ёки Ҳурмат дафтарчасига киритиши, «Хизмат кўрсатган колхозчи» ёки «Ҳурматли колхозчи» номини бериши мумкин. Колхоз аъзоларининг умумий мажлиси булардан бошқа рағбатлантириш чораларини қўллашга ҳам ҳақлидир.

«Хизмат кўрсатган колхозчи» ёки «Ҳурматли колхозчи» унвонлари эркакларга 25 йил, аёлларга 20 йил узлуксиз ва яхши ишлаганликлари учун берилади.

Бундай унвонларга эришган шахсларга ҳужжат берилади ва тақдирланадилар, номлари эса «Меҳнат шуҳрати» китобига ёзилиб, суратлари «Ҳурмат тахтаси»га қўйилади. Уларга колхознинг турар-жойи, ёқилғи, электр қуввати, транспортдан бепул ёки имтиёзли фойдаланиш ҳуқуқи берилади.

Халқаро ҳаёт

«АФҒОНИСТОНДАН ҚЎЛИНГНИ ТОРТ!»

КОБУЛ, 3 январь. (ТАСС). Афғонистоннинг ҳамма вилоятлари марказларида «Афғонистондан қўлингни торт!», «Биз ғалаба қиламиз!», «Яшасин Апрель революцияси!», деган шиорлар остида АДР ҳукуматининг баёнотини қўллаб-қувватловчи намойиш ва митинглар бўлиб ўтди. Ҳукуматнинг баёнотида Америка империализмининг афғон халқи ички ишларига аралашуви кескин қораланган эди. Шу кунларда Фараҳ вилоятида оммавий намойиш бўлди. Намойишда ишчилар ва деҳқонлар, таниқли дин пешволари, АДР қуролли кучларининг хизматчилари қатнашдилар. Намойиш иштирокчилари кўтариб ўтган шиорларда Рейган маъмуриятининг афғон аксилинқилобчиларига ёрдам бериши тўхтатилсин, деб талаб қилинган эди. Афғон халқи, — деб таъкидлашди намойишчилар, революция душманларининг тарих ғилдирагини орқага буришга уринишларга йўл қўймайди. Мамлакат халқи танлаб олган йўл—бахт-саодат ва равнақ топиш йўлидир, деб хитоб қилишди намойишчилар.

Ҳирот, Балх, Қандаҳор, Мазори Шариф, Гардез, Ғазнада ҳам оммавий намойишлар бўлиб ўтди. Мамлакат мусулмонларининг таниқли диний пешвоси Хожи Қандаҳорий жануби-шарқий вилоят маркази —Пактияда бўлиб ўтган митингда сўзга чиқиб, қуйидагиларни таъкидлади: Афғонистон меҳнаткашлари ўз раҳбарларини қатъият билан қўллаб-қувватлашларини изҳор этмоқдалар, афғон халқининг озодлигига тажовуз қилган империализм ва реакция кирдикорларига зарба беришга тайёр бўлиб турибдилар. Апрель революцияси йўлини ҳеч ким ва ҳеч нарса тўса олмайди, буни Рейган ва шунга ўхшаш кимсалар тушуниб олишлари керак, деб таъкидлади у.

Афғонистон матбуоти АҚШ президентининг яқинда берган иғвогарона баёнотини кескин қораламоқда. Жумладан, Бахтар агентлиги революцион Афғонистондаги халқ ҳокимияти мустаҳкамланиб бораётганлиги муқаррар факт эканлигини таъкидлади. Ғарбдагилар буни биладилар, шунинг учун ҳам Оқ уй кўчалонлари кескинликни сақлаб қолиш йўлидаги уринишлар мағлубиятга маҳкум эканлиги равшан кўриниб турганлигига қарамай, Афғонистон теварагидаги вазиятни кескинлаштиришни зарур деб ҳисобламоқдалар. Агентлик Рейганнинг АДР ички ишларига андишасизларча аралашувини, Оқ уйнинг янги уруш чиқиш хавфини туғдираётган сиёсатини қоралайди. Милитаристларнинг режалари асло рўёбга чиқмайди, чунки Америка маъмурияти кўзлаётган мақсадларнинг нопоклигини ҳар бир киши тушуниб турибди.

Барча афғон газеталари давом этаётган намойишлар тўғрисидаги батафсил репортажларни эълон қилмоқда. Шу намойишлар вақтида мамлакат меҳнаткашлари АДР партия ва ҳукуматини қўллаб-қувватлашларини билдирмоқдалар, империализм ва реакция кирдикорларига қарши курашишга азму қарор берганликларини билдирмоқдалар.

КОБУЛ. «Биз тинчликни хоҳлаймиз!», «Афғонистон ички ишларига аралашиш тўхтатилсин!», «Қуроллан иш пойгасига йўл йўқ!», «Яшасин халқаро бирдамлик!» — Афғонистон пойтахтида ана шу шиорлар остида тинчлик юриши бўлиб ўтди. Юриш Кобулнинг 200 мингдан кўпроқ ишчилари, деҳқонлари, ҳунармандлари, хизматчилари, ўқувчилари иштирок этган митинг билан якунланди.

Бахтар—ТАСС фотоси.

ШИДДАТЛИ ЖАНГЛАР

МАНАГУА, 3 январь. (ТАСС). Никарагуанинг Гондурас билан чегарадош шимолий районларида сандиночилар халқ армияси бўлинмалари билан Никарагуа диёрига бостириб кирган сомосачиларнинг катта-катта тўдалари ўртасида шиддатли жанглар давом этмоқда. Республика миллий мудофаа министрлигининг хабар беришича, сандиночилар халқ армиясининг жангчилари Лос-Сипресес аҳоли пункти районида ўрнашиб олишга уринган сомосачилардан 200 га яқин кишини мамлакат территориясидан ҳайдаб юбордилар. Босмачиларни тор-мор қилиш чоғида контрреволюционерларга тегишли бўлган ва Америкада ишлаб чиқарилган қурол-яроғлар қўлга олинди.

Дипильто посёлкаси районида жанг бир неча соат давом этди. Америкалик ҳарбий «маслаҳатчилар» томонидан ўргатилган, «Америкада тайёрланган» тамғаси бўлган автоматлар, миномётлар ва гранатомётлар билан қуролланган сомосачилар қисувга бардош беролмай, Гондурасга қочишга мажбур бўлдилар. Лас-Сабанас аҳоли пунктига ҳужум қилишга уринган яна бир гуруҳ каллакесарларнинг қисмати ҳам худди шундай бўлди.

Миллий мудофаа министрлигининг хабарида тиш-тирноғигача қуролланган бир неча ўнлаб сомосачи 70 га яқин никарагуалик деҳқонни зудлик билан Гондурасга олиб кетдилар. Улардан кўпчилиги хотин-қизлар ва болалардир.

БАРЧА ДАВЛАТЛАРНИНГ БУРЧИ

АНТАНАНАРИВУ. Мадагаскар Демократик Республикаси президенти Дидье Рацирака тинчликни ҳимоя қилиш — планетамиздаги барча давлатларнинг бурчидир, деб айтди. Қуролланиш пойгасининг, аввало мислсиз миқёсга етган ялпи қирғин қуроллари ишлаб чиқариш пойгасининг тўхтовсиз ўсаётганлиги, деди у, шу йўлдаги жиддий тўсиқдир.

Жаҳонда кескинлик манбаларининг сақланиб қолаётганлиги учун асосий жавобгарлик халқаро империализм зиммасидадир, деб уқтириб ўтди президент.

У адолатсизликнинг барча формаларига барҳам беришда, халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақиллик ҳуқуқини хурматлашга, янги халқаро иқтисодий тартиб ўрнатишга чақирди. Д. Рацирака Мадагаскар халқи «Малагасия социалистик революцияси хартияси»да белгиланганидек халқаро миқёсда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш мамлакатда кишини киши эксплуатация қилишдан холи бўлган жамият қуриш йўлига амал қилишга азму қарор берганлигини тасдиқлади.

(ТАСС, 3 январь).

ДАНИЯДА НАРХЛАР ОШМОҚДА

КОПЕНГАГЕН, 3 январь. (ТАСС). Данияда янги йилнинг бошланиши нархларнинг яна ошиши билан нишонланди. Озиқ-овқат, газламаларнинг баъзи хиллари ва бошқа товарлар қимматлашди. Медицина хизмати учун ҳақ 50—60 процент ошди, данияликлар жамоат транспортида юриш учун энди ўртача 17 процент кўп пул тўлашларига тўғри келади, телефон ва коммунал хизматлар ҳақи ҳам ошганлиги эълон қилинди.

«Актуэльт» газетасининг таъкидлашича, Данияда нархлар ҳар йили ўртача 10 процентдан зиёд ошмоқда.

АҚШ ва НАТО империалистик монополиялар билан биргаликда янги жаҳон урушига тайёргарлик кўриш учун оддий халқ киссасидан иложи борича кўпроқ пулни қоқиб олишга ҳаракат қиляптилар.

(Газеталардан).

Суратда: империалистик «чўчқачилик» фермасида. «Хорицонт» (ГДР) ҳафталигидан олинган сурат.

ТАСС фотохроникаси.

МАДАНИЯТ ЁДГОРЛИКЛАРИ МУҲОФАЗА ЭТИЛМОҚДА

ПЕКИН, 3 январь. (ТАСС). «Женьминь жибао» газетаси ёдгорликларни муҳофаза этиш тўғрисида яқинда ХХРда тасдиқланган қонунни шарҳлаб, бу қонун тарихий обидаларга менсимай қараш кайфиятини тугатиш лозим, бундай менсимаслик «маданий революция» йилларида айниқса намоён бўлган, ўшанда Хитой халқининг маданият ва санъат ёдгорликларига катта зарар етказилган эди, деб таъкидлайди.

Газетанинг уқтиришича, мамлакатнинг баъзи районларида маданий обидаларга мана шундай назар билан қараш ҳамон давом этиб келмоқда.

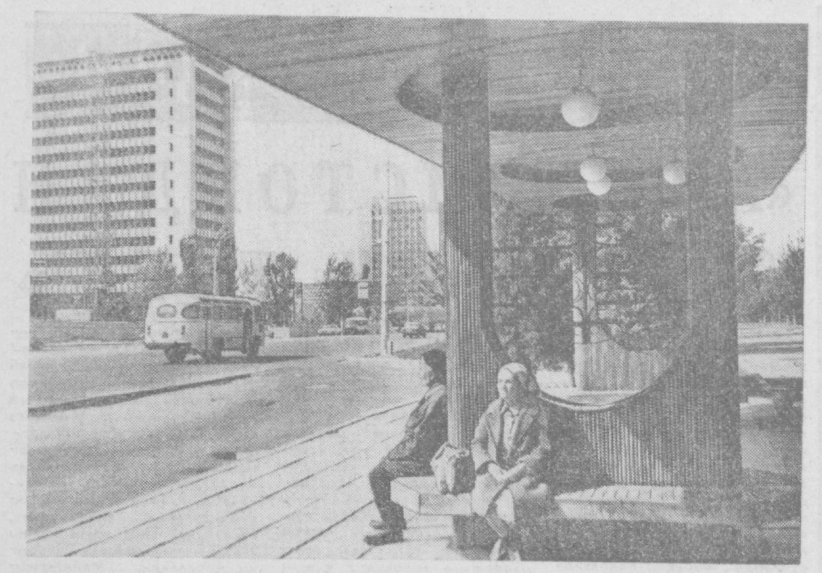

● БУНЁДКОРЛАР пойтахтимизнинг 2 минг йиллик юбилейига атаб Тошкент шаҳрида кўплаб жамоат транспорти бекатлари барпо этмоқдалар. Уларнинг ҳар бири ўзига хос кўринишда бўлиб, шаҳримизнинг кўркига кўрк қўшмоқда.

Суратда: Ўзбекистон проспектидаги янги автобус бекати.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ ЙИЛ ИЛҲОМЛАРИ

ЭЛ БАХТИ

Юлдуз учиб ўтди, қадимги таъбир,
Кимнингдир ҳаёти сўнди дер боққан.
Юлдузга боғланмас инсоний тақдир,
Ўзи бахт чироғин заминда ёққан.

Етти ой самода учган фарзандлар,
Юлдузлар оламин бўлди сирдоши.
Жонажон Ватанга дили пайвандлар,
Нур сочди йўлига замин қуёши.

Шу қуёш — Ватани кўтарди қўлга,
Зуҳродай яркираб учди неча ой.
Юлдуз бўлиб чиқди икки мард йўлга,
Кенг олам ардоқлаб, этди бағрин жой.

Самода кезаркан мардлар туну-кун,
Нигоҳин узмади она заминдан,
Учди коинотга ер бахти учун,
Чиқмасин деди хеч ўт-олов ундан.

Оҳ, қани ҳар олов қуёшдай бўлса,
Сочолса оламга нур ва иссиқлик.
Ажалнинг ўтлари кул бўлиб сўнса,
Ўрнида қуёшдек кулса яхшилик.

Йиллар дарвозаси очилса ҳар йил,
Эзгулик оламин қиёслаб хаёл,
Кўрган-кечирганин хотирлаб ҳар дил,
Истайди нурли кун, янги истиқбол.
Ҳар инсон ҳаёти тарих учқуни,
Табаррук Ватаннинг хоки роҳида.
Янги бахт орзуси, янги йил куни,

Юлдуздай порлайди дил нигоҳида.
Қалбида барг ёзар умид гулшани,
Йил билан баробар одимлар илдам.
Гуркираб бахт қучиб она-Ватани,
Қутилсин дейди хавф ваҳмидан олам.
Шунинг-чун ўзини бир учқун билиб,
Йиллар тарихида бўлай дер чироқ.
Лекин бор ғанимлар, ёмон тикилиб,
Сиртида яқину, қалбида йироқ.

Яхшилик дунёда ёзар кенг қанот,
Уни унутманг дер шаҳидлар ёди.
Урушни қарғишлар бу замин бот-бот,
Майиблар оҳи-ю, она фарёди.

Куррамиз устида ядроли қузғун.
Куррамиз устида мунис оқ каптар.
Жаҳоннинг тинчлиги масала бугун,
Халқлар дер даф бўлсин ердан хавф-хатар.

Эзгулик олами мангу мунаввар,
Осойиш йилларнинг қадри улуғвор.
Бир ғаним тиғ тутса дунё чайқалар,
Бир яхши дон экса гуркирар баҳор.

Янги йил элларга келтирсин баҳор,
Ол бўлсин қонданмас, лолалардан ер.
Табаррук айёмнинг қутлаб гул диёр,
Мадҳингга табригим бўлди янги шеър.

НАЗАРМАТ.

КОЛХОЗЧИЛАР УЧУН

ҲОЗИРГИ қишлоқларимиз тобора шаҳар қиёфасига кириб бормоқда. Бундай ҳолни Калинин районидаги Калинин номли колхоз территориясида ҳам кузатиш мумкин. Ҳозирги кунларда бу ерда «Узколхозстрой» бирлашмасига қарашли 131-колхозлараро кўчма механизациялашган колонна қурувчилари кўплаб замонавий турар-жой биноларини бунёд этишяпти.

Колхозда қуриладиган жами 10 та уйнинг ҳар бири уч ва тўрт хонадан иборат бўлади. Абдуманноп Ҳакимжонов бошчилигидаги қурувчилар участкаси коллективи уйларни тез ва сифатли қуриб битказиш бўйича социалистик мусобақани авж олдиришмоқда. Ҳусан Алимов бошлиқ бригада, ғишт терувчи Есентой Йўлчиев, электр пайвандчи Турсун Шербоев, дурадгор Бегали Остонов, ғишт терувчилар Баҳодир Мусаев, Толиб Маҳмудов, Раҳмонберди Илёсовлар мусобақанинг олдинги сафида боришмоқда.

Т. ДЎСОНОВ.

СТАЛИНГРАД ЖАНГИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИГА

ЖАСОРАТИ БАРҲАЁТ

Сталинград жанги қатнашчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Иван Румянцев айтиб берган бу ҳикояни ҳамиша ҳаяжон билан эсга оламан. Назаримда ушбу воқеа заминида биргина Сидиқ Султоновнинггина эмас, барча ўзбек ўғлонларининг жасорати мужассамлашгандай туюлади.

... Сталинградда фашист босқинчиларга қарши ниҳоятда қизғин жанг бораётган кунларнинг бирида қўмондонлик мени ҳарбий-сиёсий мактабга юборишга қарор қилди. Бу ерга тошкентлик Сидиқ Султонов деган йигит ҳам келган эди. Ўта хушфеъл, маданиятли бу йигит урушгача тоғ инженери бўлиб ишлагани сабабли ўқув программасидаги айрим фанларни, айниқса топографияни яхши биларди. Ўқиш даврида фанларни ўзлаштиришда бир-биримизга ёрдамлашиб юрганимиз боисиданми, ишқилиб, тез орада иккимиз иноқлашиб кетдик. Кейинчалик фронтга борганда бир қисмда хизмат қилиш, жангларда бир-биримиздан хабардор бўлиб туришга аҳд қилдик.

Марказий фронт штаби бизни аввал генерал Пуховнинг армия штабига, у ердан майор Шишкин командирлик қилаётган полкка юборди. Мени батальон командирининг сиёсий ишлар бўйича ўринбосари, лейтенант С. Султоновни эса батальон партия ташкилотига секретарь қилиб тайинлашди.

Батальонимиз фронтнинг энг олдинги участкасида бўлиб, гитлерчилар билан юзма-юз жанг қиларди. Мен кўпинча Султонов олим одам, ҳарбий тажрибаси йўқ, бу ёғи нима бўларкин деб ўйлардим. Лекин тез орада бу фикрим ҳато бўлиб чиқди. У батальонда партия ишини шундай ташкил этдики, буни коммунист жангчилар ҳар сафарги жангда кўрсатган маҳорати ва жасурлигидан яққол кўриш мумкин эди. Султонов ҳамиша олдинги сафда бўлиб, жангларда тажрибали солдатлардек ҳаракат қиларди. Унинг душман устига шердек ташланиши бошқалар қалбида мардлик ва жасурлик уйғотганини кўриб ич-ичимдан қувонардим.

... Даҳшатли фожиа Десна дарёси соҳилларида рўй берди. Ўрмон ичида турган полкимиз пастқам жойлар орқали кечиб, мустаҳкам мудофаа эгаллаб турган душманнинг устига қўққисдан зарба бериш учун шиддат билан илгарилаб борарди.

Батальон жангчиларига кўл бўйида пастқамликдаги ботқоқликдан ўтиб олиш буюрилган эди. Душман бу тор участкани артеллериядан тинмай ўққа тутар, снарядлар ажал уруғи сочиб турган бўлса-да, талофот кўрмай олға интилардик. Жанговар операция ниҳоятда муҳим бўлганидан мен биринчи, Султонов иккинчи рота билан ҳаракат қилардик. Бизнинг рота биринчи бўлиб қулай позицияни эгаллади.

Шу лаҳзада қўшни ротадан С. Султоновнинг оғир ярадор бўлгани ҳақида хабар бериб қолишди. Ҳодиса рўй берган жойга етиб борганимда, у қонга беланиб ётарди. Унинг бошини тиззамга қўйган эдим, оҳиста кўзини очди. Юзимга бироз тикилиб тургач, сўнгги илтимосини айтди:

— Ваня, аҳволим оғир, энди одам бўлмайман, — деди титроқ овозда. Сўнг яна давом этди: — Ваня, менинг уй адресим эсингдами?

Биз бир-биримизнинг адресимизни яхши билардик. Башарти бирор кўнгилсиз ҳодиса рўй бергудек бўлса, албатта уйга хат ёзишни келишиб қўйган эдик. Мен унинг адресини ён дафтаримга қарамаёқ айтиб бердим. Аммо шу пайт яқингинада портлаган снаряд сўзимни тугатишимга имкон бермади. Снаряд парчалари бошимиз узра чийиллаб ўтаркан, мен Султоновни маҳкам қучоқлаб ерга ётиб олдим.

Портлаш тўхтагандан кейин бошимни кўтариб унинг юзига термулдиму, қалбимни ўртаб юборган ички бир аламдан ҳайқириб юборгудек бўлдим. Сидиқ жимгина ётарди.

У тўққиз еридан ярадор бўлган эди. Қон кўп кетишидан ҳалок бўлди. Устимизга даҳшатли ўқ ёғилиб турганига қарамай, уни ўрмон ичида дафн қилдик. Сидиқни қора ер бағрига топширар эканман, негадир йиғлай олмадим. Шунчалар қадрдон, шунчалар меҳрибон жанговар дўстимнинг ҳалок бўлганига ишонгим келмас эди. Батарея тўпи олдидан ўтиб бораётиб, наводкачига мурожаат қилдим:

— Мен унинг учун душмандан қасос оламан. Газандалар устига бу гал ўзим тўп отаман.

Батарея командири ҳам рози бўлди. Артеллериячилар снаряд узатиб турдилар. Мен отавердим. Снарядлар тўппа-тўғри душман устига тушиб ҳамма ёқни остин-устин қилаётганда дўстимнинг ўчини олаётганимдан мамнун бўлиб ҳайқирар эдим...

Адҳам РАҲМАТ.

Бизнинг АХБОРОТ

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ МАВЗУИДА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институтида бўлиб ўтган илмий конференцияда «Ўзбек совет адабиётининг интернационализми» деган мавзудаги бир қанча докладлар тингланди. Филология фанлари докторлари Ҳ. Ёқубов, Л. Қаюмов, С. Мамажонов, С. Мирвалиев, Х. Абдусаматов ва М. Юнусов каби олимларнинг чиқишлари юзасидан қизғин баҳслар бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи, республика Фанлар академиясининг тарих, тилшунослик ва адабиётшунослик бўлими ҳамда А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институти томонидан ташкил этилган бу конференция шаклан миллий, мазмунан социалистик асосда ривожланаётган ўзбек совет адабиётининг сўнгги йиллардаги ютуқларини ижобий баҳолади.

А. ҲАЙДАРОВ.

«ДЎСТЛИК МИКРОРАЙОНИ КЕНГАЙМОҚДА»

Москвалик бунёдкорлар СССР халқлари қардош оиласининг 60 йиллик юбилейи арафасида Ўзбекистон пойтахти аҳолисига янги турар-жой биноларини тақдим этишдек эзгу ният билан меҳнат қилишлари ҳар бир участкада ишнинг юқори суръатда боришини таъминлади. Бугун эса ана шу объектларда бунёдкорлик ишлари тугай деб қолди. 4639 квадрат метр майдонга эга бўлган кўпқаватли бинода пардозлаш ишлари охирлаб боряпти.

Яқинда 320 ўринли болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Шунингдек, яна бир ана шундай боғчада пардозловчилар ишларни маромига етказишяпти. Шу ернинг ўзида Ўрта Осиёдаги энг йирик «Китоблар дунёси» магазинининг монтаж ишлари давом эттирилмоқда. Юбилей арафасида эса 13917 квадрат метр ҳажмдаги учта турар-жой корпуси, иккинчи болалар боғчаси фойдаланишга топширилган эди.

М. ЗАРИПОВ.

ТАБИИЙСИДАН ҚОЛИШМАЙДИ

«САЛОМАТЛИК САҲИФАСИ» ПОЧТАСИДАН

ХАЛҚИМИЗДА «Овқатни узоқ чайнасанг, узоқ яшайсан» деган нақл бор. Чиндан ҳам, яхши чайналган овқат тез ва яхши хазм бўлади. Овқатнинг яхши чайналиши учун эса тишлар соғлом ва мустаҳкам бўлмоғи лозим. Хўш, тишлар тушиб кетган бўлса-чи? Бу ҳолда сунъий тишларни қўйдириш керак бўлади.

Узоқ вақтларга қадар тиш протезлари фақат тушиб кетган тишлар ўрнини босади, холос, деб ўйлаб келишган. Кейинчалик аён бўлдики, тиш қаторида бўш жой мавжуд бўлганда қолган тишлар ҳам қимирлаб қолар, юзга эса барвақт ажин тушар экан. Бунга қўшимча киши талаффузи бузилиб, овқат чала чайналади, хазм бўлиши қийинлашади. Ясама тиш кишининг ҳуснини сақлаб қолгани ҳолда тиш-жағ системасини емирилишдан ҳам асрайди.

Кишининг оғиз бўшлиғида бир-иккита тиш тушиб кетган бўлса протез қўйдиришга ҳожат йўқ. Тишларнинг 25—50 проценти тушиб кетган бўлса меъда-ичак йўлининг нормал ишлашини таъминлаш учун протез тишлар қўйдириш зарур бўлади.

Протез тишлар тиш қаторларини тўлдириш билан чекланиб қолмай, балки ҳусн ҳам беради. Баъзи кишилар олифтагарчилик учун соппа-соғ тишларини олдириб тилла тиш қўйдирадилар. Бу саломатлик учун кони зарардир.

Тишларнинг кўриниши кингир-қийшиқ бўлиб, корайиб кетган бўлса, албатта, врач билан маслаҳатлашиб, иш тутиш лозим. Пародонтозда кимирлаб қолган тишларнинг тушиб кетмаслиги учун тиш-жағ аппарати протезланади. Тишларнинг қаттиқ тўқимаси емирилиб кетган бўлса ҳам протез қўйдириш тавсия қилинади.

Юқори ва пастки жағдаги олд тишлар олдириб ташланганда ва алвеоляр ўсиқда, турли операциялар ўтказилганда, албатта, протез қўйдириш зарур. Кўприксимон протезлар тиш қаторидаги нуқсон унча катта бўлмаганида, иккала жағдаги тишлар тушиб кетганда қўйилади. Оғизда жағ тишлари тушиб кетган бўлса олиб қўйиладиган протезлар қўйилади. Баъзи кишилар тиш қўйдиргилари келмайди. Бу билан ўз соғлиқларига фақат зарар қиладилар.

Олиб қўйиладиган тиш протезини қўйдиргандан кейин унга тезроқ ўрганиш учун иложи бўлса 6—7 кунгача протезни кечаси оғиздан олмаслик керак. Дастлабки пайтда тиш протези қўйдирган одамнинг оғзи тўлиб кетгандек бўлади, қийналиб гапиради, овқат таъмини яхши билмайди. Протез тегиб турган жойда оғриқ ва бошқа нохуш сезгилар пайдо бўлиши мумкин. Бу ҳолат 3—4 кундан кейин ўтиб кетади. Одатда, олиб қўйиладиган тиш протезларига бир ойда бутунлай ўрганиш мумкин. Тиш протезларига ўрганиш ҳам кишидан сабр-тоқат талаб қилади.

Агар протез ноқулайлик ва оғриқ пайдо қилса даволовчи врачга учрашиш керак. Протезни ўзбилармонлик билан тузатиш мумкин эмас. Қисман олинадиган пластинкали протезни синдириб қўймаслик учун врач кўрсатмасига биноан олиб қўйиш керак. Олдинги сунъий тишлар билан қаттиқ нарсаларни тишлаш тавсия этилмайди. Акс ҳолда протез тиш синиб қолиши мумкин. Протезни букиш, қўлдан тушириб юбориш, қайноқ сувда ювиш мумкин эмас. Бунда қолип ўзгариб, яроқсиз бўлиб қолади. Протез дарз кетса, уни тузаттирмасдан ишлатиб бўлмайди. Агарда узоқ вақтгача уни тақиб юрилмаса яна қайтадан ўрганиш қийин бўлади ва яхши жойлашмай, фойдаланишга яроқсиз бўлиб қолади. Олинмайдиган протез қўйдирган киши оғиз бўшлиғини ҳамиша тоза тутиши лозим. Овқатланиб бўлгандан кейин тишларни тиш чўткаси билан тозалаш, оғизни чайиш керак.

Тиш протези нохуш таъсир қилмаслиги учун оғизнинг протез тегиб турадиган қисми ҳар куни массаж қилинади. Бу билан тўқималар қон билан яхши таъминланади. Массаж бармоқларга пахта мойи ёки сарёғ суртилиб кўрсаткич ва бош бармоқ билан амалга оширилади. Оғизнинг протез тегиб турадиган жойи вақт ўтиши билан ўзгариб қолиши мумкин. Буни вақтида аниқлаш ва тузатиш учун ҳар олти ойда мутахассис врачга учрашиб, профилактик текширувдан ўтиб туриш керак.

Олиб қўйиладиган протезлардан фойдаланганда протез майдонининг рельефи ва ҳолати ҳам ўзгаради. Пластмасса тишларнинг чайнаш дўнгчалари ва кесувчи юзаси едирилиб кетади, натижада киши овқатни чайнаётганда протез яхши ётмайди ва атрофидаги тўқималарга таъсир қилиб, оғиз шиллиқ пардасини эзади. Протезда овқат чайнаш қийинлашади. Шунинг учун олиб қўйиладиган пластмасса протез тишларни 3—5 йилдан кейин янгилаш маъқул.

Тишлари тушиб кетган киши, албатта, тиш қўйдириши керак. Шунда унинг талаффузи равон, юзи кўркам, ўзи сиҳат-саломат бўлади. Яхши қўйилган тишлар дурдек кўриниб, худди табиийдек кишининг руҳини кўтаради.

М. САДРИДДИНОВ,
Куйбишев районидаги 9-тиш поликлиникаси бош врачи.

СПОРТ

«ПАХТАКОР» ҲУЖУМЧИСИ КУЧЛИ УЧЛИКДА

«Футбол — Хоккей» ҳафталиги янги йил арафасида спорт журналистларига мурожаат қилиб, 1982 йилнинг энг яхши ўйинчиларини аниқлади. Унда ТАСС, АПН, радио ва телевидение ҳамда газета-журналларнинг 166 журналисти қатнашди.

Москванинг «Спартак» клуби дарвозабони Ренат Дасаев 400 очко тўплаб энг яхши ўйинчи деб топилди. Киевнинг «Динамо» командаси ҳимоячиси Анатолий Демьяненко 120 очко билан иккинчи, «Пахтакор» вакили, мамлакат 45-чемпионатининг энг яхши ҳужумчиси Андрей Якубик 117 очко билан учинчи ўринни эгаллади. Энг яхши футболчилар рўйхатидан Л. Буряк, А. Чивадзе, А. Прокопенко, Х. Оганесян ва Ю. Курненинлар ҳам жой олдилар.

ХОККЕЙ МАЙДОНЛАРИДА

СССР терма командаси Канадада меҳмон бўлиб, профессионал хоккейчилар билан ўртоқлик учрашувларини ўтказмоқдалар. Спортчиларимиз «Монреаль Канадиенс» клуби билан бўлган баҳсда 5:0 ҳисобида устун келишди. Сўнгра «Калгари» командаси билан бўлган учрашувда эса 2:3 ҳисобда ютқазишди.

Ленинградда ёшлар ўртасида жаҳон чемпионати давом этяпти. СССР терма командаси кейинги турларда АҚШ хоккейчиларини 5:3 ва Финляндия спортчиларини 7:2 ҳисобида мағлубиятга учратганларидан сўнг, охирги учрашув натижасидан қатъий назар 12 очко тўплаб, чемпионлик унвонини қўлга киритдилар.

КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

Бугун мамлакатимизнинг бир қатор шаҳарларида ўқувчи-спортчилар ўртасида Бутуниттифоқ зонал мусобақаларига старт берилади. Маълумки, ҳар йили қишки каникуль кунларида ёшлар қатор турлар бўйича баҳслашадилар. Программанинг айрим мусобақалари республикамиз шаҳарларида ҳам ўтади. Жумладан, волейболчилар Гродно, Тула ва Қўқонда, қўл тўпи мусобақалари Қарағанда, Душанба, Ленинакан ва Фарғонада бўлади.

КЕЧИККАН «УЧРАШУВ»

СУД ЗАЛИДАН

ЎН ЕТТИ кунлик муддат билан Набережние Челни шаҳрига командировка қилинишини эшитиб, Абдужамол Мажидов тинчини йўқотди. Қайтишда «КамАЗ» заводидан эҳтиёт қисмлар олиб келишар экан. Лекин кетишдачи? Наҳотки шунчалик узоқ масофага машинани қуппа-қуруқ шалдиратиб кетаверса... Шериклари Абдулбори Нодиров ва Владислав Ивановларнинг кўйнига қўл солиб кўрса, улар ҳам худди шуни ўйлаб бош қотиришаётган экан.

Ниҳоят В. Ивановдан «ақлли гап» чиқди:

— Битта «йўли» бор, йигитлар. Эпласак запчастлар ҳам есть бўлади, ўзимиз ҳам бир нимали бўлиб қоламиз.

Унинг режасига биноан тезда ҳамкасблар А. Мусаевни қидириб топишди. «КамАЗ» юк машинаси олиб келиш учун улар билан бирга кетиши керак бўлган Аласкар ҳам йигитларнинг раъйини қайтармади. Тезда кийиниб В. Иванов билан йўлга чиқди. Уларнинг катта йўл олдидан кичик «репетиция» тарздаги сафарлари Сўқоқ қишлоғида ниҳоясига етди...

Мўмай даромаднинг «ҳидини» тезда пайқайдиганлар бу ерда ҳам топила қолди. Аввалига бир оз журъатсизлик билан қизиқсинишди. Кейин ҳайдовчилар чапанилик билан:

— Ҳужжатларимиз «ишкалсиз». Буйруқ ҳам, контейнер-агрегатлар учун фактуралар ҳам жойида, — деб Чимкентдаги 2580-автоколонна муҳри қўйилган шаҳарлараро йўл варақаси ва бошқа ҳужжатларни кўрсатишди.

Хуллас, «савдо» жойида пишди. Ҳар бир яшик узумни 20 сўмдан шартлашиб, 200 сўм «аванс» олиб жўнаб кетишди. Уч кун ўтгач эса кечки пайт ғира-ширада узум ортилган «КамАЗ»лар қишлоқдан чиқиб, йўлга тушди. Уларнинг эгалари эса аҳдлашувга биноан шоферларни Куйбишев ва Омск шаҳар бозорларида кутиб олишлари, ҳисоб-китобнинг қолгани ўша ерда бўлиши керак эди.

Бироқ режа барбод бўлди. Паркент район ички ишлар бўлими Давлат автомобиль инспекциясининг ходимлари маршрутдан бир неча юз километр четга чиқиб, «адашиб қолган» шоферларни қўлга туширишди.

Ҳайдовчилар ва мижозлар кечроқ бўлсада ҳар ҳолда бир-бирлари билан учрашдилар. Бироқ учрашув бошқача вазиятда — суд залида бўлиб ўтди. Давлат автомашиналаридан ўз шахсий манфаатлари йўлида фойдаланишга аҳд қилган учар шофёрлар қора курсида бошларини эгиб, ер чизиб қолдилар.

Енгил йўл билан бойлик орттиришга ружу қўйган А. Мажидов, А. Нодиров ва В. Ивановлар қилмишларига яраша жазо олдилар. Бироқ бир коллективдан бир йўла уч кишининг жиноят ботқоғига ботганлиги, автоколонна маъмуриятининг меҳнат интизоми ва тарбиявий ишларга бефарқ қараб, ҳайдовчиларнинг давлат транспортидан шахсий бойлик орттириш мақсадида фойдаланишига имкон яратиб берганлиги гоят ачинарлидир.

А. НАСРИДДИНОВ,
Паркент район халқ судининг раиси.
А. БОБОБЕКОВ.

Реклама ва эълонлар

ҲОЗИРГИ БОСҚИЧДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АКТУАЛ СОЦИАЛ-ИҚТИСОДИЙ ПРОБЛЕМАЛАРИ БЎЙИЧА

ЯНГИ КИТОБЛАР

«Озиқ-овқат программасини бажариш миллион-миллион совет кишиларининг зўр ғайрат билан меҳнат қилишини талаб этади».

Л. И. БРЕЖНЕВ.

В. И. ЛЕНИН. КПСС иқтисод ва тежамкорлик ҳақида. Москва, Сиёсий адабиёт нашриёти, 1982 йил. Баҳоси—1 сўм 10 тийин.

СССРНИНГ 1990 ЙИЛГАЧА БЎЛГАН ДАВРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ ВА УНИ АМАЛГА ОШИРИШ ТАДБИРЛАРИ. КПСС Марказий Комитети май (1982) Пленуми материаллари. Москва, Сиёсий адабиёт нашриёти.

Л. И. БРЕЖНЕВ. СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирлари тўғрисида. 1982 йил 24 майда КПСС Марказий Комитети Пленумидаги доклад. Москва, Сиёсий адабиёт нашриёти, 1982 йил.

С. И. ВАСЮТИН, В. И. КСЕНОФОНТОВ. Партия ташкилотларининг қишлоқ хўжалик кадрлари билан олиб борадиган иши. Москва. Сиёсий адабиёт нашриёти, 1982 йил. (Партия ташкилоти секретарининг кутубхонаси). Баҳоси—25 тийин.

П. П. ВЕЛИКИЙ. Совет қишлоғининг маънавий турмуши. Москва. «Мисль» нашриёти. 1982 й. (Социология ва турмуш). Баҳоси—60 тийин.

М. Е. КЛЮЕВ. Қишлоқ хўжалиги корхонаси ва бирлашмасида меҳнатни ташкил этиш. Москва. «Колос» нашриёти, 1982 йил. Баҳоси—35 тийин.

М. Г. РАТГАУЗ. Қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш ва меҳнатнинг рағбатлантирилиши: норматив методлар. Москва. «Экономика» нашриёти, 1982 йил. Баҳоси—40 тийин.

М. И. СИНЮКОВ. Қишлоқ хўжалигида техникадан фойдаланишнинг планлаштирилиши ва ташкил этилиши. Москва. «Колос» нашриёти, 1982 йил. Баҳоси—40 тийин.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА СООЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА. «Профиздат». 1982 йил. Баҳоси—75 тийин.

А. П. ТЮРИНА. Совет қишлоғининг социал-иқтисодий тараққиёти (1965—1980). «Мисль», 1982 йил. Баҳоси—1 сўм 30 тийин.

Ижтимоий-сиёсий, илмий-техника ва қишлоқ хўжалигига оид адабиётларни тарқатувчи китоб магазинларига Озиқ-овқат программасини амалга оширишнинг сиёсий, иқтисодий ва социал аспектларини ёритувчи нашрлар келиб турибди.

«СОЮЗКНИГА».
«РЕКЛАМА» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИ ХИЗМАТИНГИЗДА

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

СССР Олий Совети Президиумининг 1981 йил 2 октябрдаги «Гражданларга тегишли мол-мулкларни давлат мажбурий страхованиеси тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ гражданларга тегишли уй-жой ва моллар шикастланганлиги, бузилганлиги ёки ҳалок бўлганлиги оқибатида етказилган зарарни қоплаш учун гражданлар эҳтиёжини тўлароқ қондириш мақсадида

1983 йилнинг 1 январидан бошлаб

Қурилиш материаллари, уларни ташиш тарифи ва қурилишда банд бўлган ходимлар иш ҳақи ставкаси учун белгиланган ва ҳозир амал қилаётган давлат чакана нархидан келиб чиқиб, улар (эскирганини ҳисобга олиб) баҳосининг 40 проценти миқдорида мажбурий страхование қилиш кўзда тутилади.

Уй-жойларнинг 1939 йилги улгуржи нарх бўйича амал қилиб келган баҳолаш тартиби бекор қилинади. Ихтиёрий страхование сақланиб қолади ва мажбурий страхование баҳосида, уй-жой (эскирганини ҳисобга олиб) баҳосининг 40 проценти миқдорида ўтказилади.

Уй-жойлар баҳосининг янги тартиби страхование пули ва мажбурий страхование бўйича тўловларнинг кўпайишига сабаб бўлишини ҳисобга олиб амалдаги тўлов ставкалари икки марта камайтирилган ва қуйидагича белгиланган: ҳар йили 1 майгача ва 1 сентябргача 50 процент миқдорида тўланадиган страхование пулининг 100 сўмидан: шаҳарда — 30 тийин, қишлоқда эса 35 тийин.

Страхование пули ўз вақтида тўланмаса ҳар бир узайтирилган кун учун страхование тўловининг 0,1 проценти миқдорида жарима ундириш кўзда тутилади.

Ҳозирги пайтда Госстрах органлари қишлоқ жойларида, БТИ органлари эса шаҳарлар ва шаҳар типидаги посёлкаларда гражданларга тегишли бўлган барча уй-жой ва қурилишларни янги нархлар бўйича баҳолаб чиқмоқдалар.

Уй эгалари янгидан қурилган жойлар ёки реконструкциялар ҳақида қишлоқ жойларида Госстрах органларига, шаҳар ва шаҳар типидаги посёлкаларда эса БТИга хабар беришлари шарт.

Барча уй-жойларни баҳолаш кутилмаган ҳолларда бирон-бир ҳодиса юз берса, етган зарарни анча тўлароқ қоплаш имконини беради.

Шунингдек, 1983 йилнинг 1 январидан қўй, эчки, эшак, хачир ва чўчқаларнинг мажбурий страхованиеси бекор қилинди.

6 ойлик қорамолларга, 1 йиллик от ва туяларга мажбурий страхование сақланиб қолади. Улар ҳар бир тур ва ёш групписининг ҳозир амал қилаётган харид нархидан келиб чиқадиган ўртача баҳосининг 40 проценти миқдорида страхование қилинади. Қўшимча равишда ихтиёрий тартибда улар баҳосининг 40 процентигача миқдорида страхование қилдириш мумкин. Страхованиенинг янги шартлари бўйича уй-жой ва моллар страхованиеси тўловларига бўлган қатор чеклашлар бекор қилинади.

Гражданларга тегишли мол-мулкларни мажбурий страхование қилишнинг янги шартлари уларнинг мулкий ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг самарали воситаси бўлиб, совет халқининг моддий даражаси муттасил ўсишида катта роль ўйнайди.

СССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕСИНИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БОШҚАРМАСИ.

Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри коллективи СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати Ш. Бурҳоновга ўғли

Шавкат
БУРҲОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент область ижроия комитетининг юстиция бўлими, Тошкент область суди, областдаги халқ судлари ва юстиция муассасалари Янгийўл район халқ судининг раиси Б. И. Иброҳимовга ўғли

Шуҳрат
ИБРОҲИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Редактор Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.

Р. 01709. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. 1764.